



Sedmíčka
pionýrů

Pro děti
i rodiče
hraje Jitka
Molavcová
pohádkovou
Karkulku



Pionýrský kalendář

Z oddílů a skupin

● Pionýrská skupina Hranicář při ZDŠ v Plané na Valech dostala v minulém roce od národního výboru budou bývalé školy v Otíně. Za pomoci patronů z nejdeckých přádel, učitelů a nemalého přispění pionýrů tu z ní vybudovali hezké středisko, které využívají během celého roku. ● Oddíl Mladých ochránců přírody ze Sušice přijal nedávno nové pionýry do svého střed. Slavnostního slibu se zúčastnil ředitel školy i další hosté, kteří společně s pionýry zhlédli pěkný kulturní program. ● Alena Švancarová, pionýrka ze Slatinic, přivedla do třídy na besedu svého dědečka, který navštívil SSSR. Ukázal pionýrům fotografie ze své cesty a pověděl jim mnoho zajímavého. ● V Děčíně se konala okresní konference pionýrů. Zhodnotili práci v minulém období a povídali si i o tom, co budou podnikat v oddílech a skupinách až do konce školního roku. Za dobrou práci byla řada pionýrů vyznamenána — mezi jinými i Alena Němcová, předsedkyně SR z Varnsdorfu V, Helena Goldschmidtová a Mirka Korbelová z téže skupiny. ● Soutěže o rybář a rybníkářství se zúčastnili pionýři tří jihočeských škol: Stráže nad Nežárkou, Lomnice nad Popelkou a Chlum u Třeboně. Největší vedomosti prokázali Chlumští: Petr, Honza a Michal, doplnění Evou a Zdenou. ● Škola v ulici Dobrovolců v Teplicích uspořádala pro pionýry zájezd do Prahy. Nejvíce se jim líbilo na Vítkově a v bludišti na Petříně.

Den družby



Napjaté obličeje hledí na pódium.
Kdo zvítězí?

Na soutěžní otázky odpovídá družstvo žáků sovětské školy v Milovicích: Jaké byly nejvýznamnější události v Československu roku 1976?

„V tomto roce byl XV. sjezd Komunistické strany Československa a volby!“

Jak se jmenuje ropovod, který nás spojuje se Sovětským svazem?

„Družbal“ odpovídají bleskově jejich soupeři — pražské děti.

Otázka za otázkou, odpovědi výborné, téměř bez chybičky. Při konečném součtu bodů měly sovětské děti o jeden více, ale radost na obou stranách byla stejná.

Soutěž konferovala Štěpánka Stiborová, studentka gymnázia v Praze. Pak zapíval Pavel Liška a Jezinky.

Po přestávce se svým uměním pochlubily také děti. Ústřední pionýrský soubor předvedl pohádkové taneční pásmo, po nich byl na řadě ruský balet. A hned nato začala pionýrská veselice.

Foto J. Rybičková

-vk-

Proč se jmenuje

LONDÝN. Anglicky se jméno hlavního města ostrovního království Velké Británie píše London a vyslovuje landan. Poprvé se o něm píše už v 1. stol. n. l. jako o obchodním přístavu a ohrazeném městě ležícím na řece Temži. Jméno London je nejspíše keltského původu, avšak v písemné formě se objevuje zpočátku jen v polatinštělých podobách — Londinium, Lundenia, Lundenne. O jeho významu panuje několik domněnek — vychází se jednak z předpokládaného keltského základu londo- čili „divoký“, jednak ze jména osoby (tedy „Londionovo město“) či celého kmene („sídliště Londinů“) anebo z keltského spojení lon—dun, což značí „pevnost na vyvýšenině“, popřípadě llyn—dun — „opevněný přístav“...

Kalendář /leden/

14 Jméno Otmara Vaňorného budou spíše znát vaši dědečkové. Byl to klasický filolog a proslavil se zejména vynikajícími překlady Homérových hrdinských eposů Ilias a Odyssea a knih římského básníka Vergilia (Aeneis a Zpěvy rolnické a pastýřské). Zemřel v r. 1947.

15 Molière — známý francouzský dramatik, jehož díla jsou dodnes živá, se narodil v r. 1622. Při vyslovení jeho jména se jistě mnohému z vás vybaví i názvy jeho her — Lakomec, Měšťák šlechticem, Tartuffe a řada dalších. Molière je jenom pseudonym, jmenoval se Jean Baptiste Poquelin.

16 Spejbl a Hurvínek dnes vzpomínají na narození svého tvůrce Josefa Skupy. Známenu českému loutkáři a autoru těchto dvou po celém světě známých figurek by bylo dnes 85 let.

17 Letectvo Sovětského svazu představuje dnes ohromnou sílu. Za „otce ruského letectví“ je považován profesor Nikolaj Jegorovič Žukovskij. Byl autorem teoretické a experimentální aerodynamiky, zasloužil se i o založení Aerodynamického ústavu a Vojenské letecké inženýrské akademie v Moskvě. Z řady jeho prací je jednou z nejdůležitějších vyřešení tvaru křídel letounů. Narodil se před 130 lety.

18 V Hybernské ulici v Praze stojí velký dům — Muzeum V. I. Lenina — na kterém připomíná pamětní deska, že se tu před 65 lety konala VI. všeruská konference Sociálně demokratické strany Ruska. Předšedal jí tehdy Vladimir Iljič Lenin a došlo zde k plnému osamostatnění bolševického křídla strany.

19 Što let je tomu, co se v Sobotce narodil básník a spisovatel Fráňa Šrámek. Jeho nejznámější díla Stříbrný vítr a Měsíc nad řekou znají někteří z vás nejen z četby, ale i z filmového plátna.

20 Dnes se vrátíme do české historie. V r. 1292 se narodila královna Eliška Přemyslovna, která byla posledním potomkem přemyslovského rodu na českém trůně. Byla manželkou Jana Lucemburského a matkou Karla IV. V prosinci vzrušila veřejnost zpráva, že v hrobě jejího otce Přemysla Otakara II. byly nalezeny staré korunovační klenoty (žezlo snad nejstarší na světě).

PŘEJEME VŠEM, KTEŘÍ PŘÁLI...

Přátelům všechno dobré, přímo nejlepší do nového roku, je starý a milý zvyk. Dnes ovšem málokdo napíše ono starolatiné Annum novum faustum felice (k novému roku přejeme štěstí), spíše se píše PF a příslušný rok. Což znamená pour félicité — pro štěstí.

Nejvíce jsme dostali přání na téma: všechno nejlepší do Nového roku 1977 přejete...

Přály nám kolektivy pionýrský oddíl Mohykán z Hořovic, Zarevo ze Žďaru nad Sázavou, Flotila z Liberce, pionýrská skupina Petra Bezruče z Humpolce, ale i žáci Lidové školy umění ze Mšena a členové hokejového oddílu 1. ČLTK, jednotliví čtenáři (z mnoha třeba Mirka Holá z Bedřichova Světce a Libor Šímanovský z Brna), umělci (skupina Faraon, Miloslav Šimek, Luděk Sobotka a Petr Nárožný z divadla Semafor, kytarista Vladimír Mikulka a karikaturista Miroslav Šlejška), sportovci (Petr Čemus a Jan Panenka), bratrské časopisy i celé organizace jménem svých předsedů (pionýrská organizace SSM a ČSTV). U všech těchto kategorií musíme podotknout, že kromě jmenovaných ještě mnozí další.

Snad ani nemusíme psát, jak nás všechna tato přání potěšila. A že cítíme povinnost je opětovat. Přejeme všem svým přátelům splnění jejich nejtajnějších přání, štěstí, zdraví, spokojenost a všechno, co se přává.



Při utkání se Švédý je před naší brankou vždy živo. Ať je to jen přátelské utkání (jako na snímku M. Martinovského), turnaj lževstiji nebo mistrovství světa. Švédové umějí být nepřijemnými soupeři a brankář Holeček mívá plné ruce práce.

Kam z deváté třídy?



Musíme být co nejstručnější, protože počet vašich dopisů neustále roste. Současně budeme „přednostně vyzírovat“ dopisy žáků z devítek, protože oni jsou právě nyní tváří v tvář nutnému rozhodnutí. Osmáci, ale i sedmáci, nezavěšujte, jste v pořadí. Všechny prosíme: uvádějte v dopise, ze které jste třídy, neptejte se na výjimečnosti (typ Václava D. z Rakovic — „mohu se dostat s pěveckou skupinou do televize?“), můžeš, ale zatím se raději dobře a více uč! a nechtějte, abychom řešili vaši osobní nerozhodnost (typy Zdeněk M. z Třebenic — „hrají dobře na buben, kam mám jít, až vyjdu školu?“), rozhodně ne na bubeníka z povolání).

Avšak teď již zcela vážně. Lenko a Iveto z Benešova a vůbec všichni v osmých ročnících, k tomu, abyste se mohli již nyní hlásit ke studiu na gymnáziu, potřebujete doporučení základní devítileté školy, kterou navštěvujete. Nemůžete se rozhodnout jenom sami, ale čekat, zda vás škola navrhne ke studiu na gymnáziu již z osmé třídy. Pak teprve podáte přihlášku a půjdete k přijímacím zkouškám (v prvním týdnu měsíce dubna 1977). Čtenářko Magdo, jestliže jsi navržena ke studiu na gymnáziu z osmého ročníku, podej přihlášku a jdi k přijímacím zkouškám. (Týká se všech ostatních podobných případů.)

Miroslavo M. z Kublova, na střední pedagogickou školu můžeš jít z osmé třídy, jestliže tě doporučí ZDS a je-li (v tvém případě v Beřouně) na příslušné střední škole již letos otevřen 1. ročník pro žáky z osmých tříd ZDS. Není-li, počkej ještě rok a hlas se z devítky.

Petro H. z Průhonice a další zájemci o překladatelství a studium jazyků, informujte se (nejlépe dopisem) ve Státní jazykové škole Praha 1, Národní třída 20.

Aleno (bez adresy), když tě baví práce v kanceláři, můžeš se přihlásit ke dvouletému studiu na střední ekonomické škole v oboru „sekretářská práce“. Kdybys měla výborný prospěch (bez trojek), pak by při tomto zájmu bylo nejlepší hlásit se na čtyřleté studium střední ekonomické školy obor „cizojazyčná korespondence a sekretářská práce“ nebo „všeobecná ekonomika“. Školy jsou prakticky v každém kraji, v mnohých okresních a větších městech, zjisti si (nejlépe na odboru školství KNV), která škola by pro tebe připadala v úvahu podle místa bydliště.

Dášo Š. ze Senetářova, doporučujeme ti čtyřletý učební obor s maturitou — „provozní chemik“, informuj se o něm bližší na odboru školství ONV v Blansku nebo na KNV v Brně.

Věra z České Lipy ať se hlásí na Střední průmyslové škole strojnické Česká Lípa, Havlíčkova ulice. Absolventi strojnických průmyslových se uplatňují jako konstruktéři, projektanti, technologové, normovači, dispečeri, provozní techničtí referenti apod. v různých odvětvích průmyslu nebo při navrhování a konstrukci přístrojů, strojů a automatizačních zařízení (včetně jejich montáže a údržby) v různých oborech národního hospodářství. Samozřejmě že po maturitě mají také přímou možnost být přijati na vysokou školu, například Vysokou školu strojní a textilní v Liberci, nebo na strojní fakultu Českého vysokého učení technického v Praze.

Všichni byli
zvědaví, co Zoja
Zahradníková
vyhrála.

Znáš pionýrský kroj?



Správný pionýrský kraj samozřejmě každý zná.

Chlapci nosí šedomodré dlouhé nebo krátké kalhoty s pionýrským látkovým opaskem a kovovou přezkou, světle modré košile, tmavomodré podkolenky nebo ponožky a polobotky.

Děvčata nosí šedomodré sukně s pionýrským látkovým opaskem a kovovou přezkou, světle modré košile, tmavomodré podkolenky nebo ponožky a polobotky.

Příslušnost k PO SSM je vyjádřena rudým šátkem, který se váže jednotným způsobem pod límec.

Každý odznak i označení má na pionýrském kroji své přesné místo. Když „vyrukuje“ v pionýrských krojích, měli byste být všichni jako ze škatulky, jeden jako druhý. Je tomu skutečně tak? Neznáte skupiny i jednotlivce, kteří s oblibou nosí ke kroji bílé punčochy, červené střežičky na podpatku (to dívky) a na košili mají desítky různých odznaků (to většinou chlapci)?

Abychom vás znovu seznámili se správným umístěním jednotlivých odznaků na pionýrské košili, uveřejníme ve čtyřech po sobě jdoucích číslech označení na levé a pravé části hrudi, na levém a pravém rukávě. A pak uspořádáme soutěž.

Dnes tedy

I. LEVÁ ČÁST KOŠILE.

Na kapse nosí chlapci slibový pionýrský odznak (kovový, podložený u mladších pionýrů žlutou, u starších pionýrů tmavomodrou podložkou z plsti, která má kruhový tvar o průměru 3,5 cm. Děvčata nosí slibový odznak na patce kapsy. Nad kapsou se nosí pionýrská vyznamenání.



Slibový
odznak
(dívky)

Slibový
odznak
(chlapci)

Spořivá prodloužená

Do chladného večera září světla karlovarské kolonády a ke Grandhotelu Moskva se slétají růžoví, bílí, modří a žlutí motýli. Je páteční večer — první prodloužená. Dívky se v nadýchaných šatech opravdu podobají motýlům, na rozdíl od chlapců, kteří jsou ve svých tmavých oblecích s bílými rukavicemi trochu nesví a špatně zastíranou nervozitou a medvědi neohrabanosti působí většinou mile legračně. První tóny valčíku přeruší tlumený hovor i poslední divčí úpravy a parket se zaplní. Nejoblíbenější je prý čača a polka a nejmodernější novinkou je bump (bam) a hustle (hastli).

Dnes tu však nejsme proto, abychom si povídali o tancích. Chceme se dozvědět něco o spoření. Jak to jde dohromady? Prodloužená a spoření? Jak hned uvidíte, dohromady to jde a v Karlových Varech už dokonce osm let a podobné akce probíhají i v jiných okresech. Každým rokem je prodloužená zpestřena nadílkou karlovarské pobočky České státní spořitelny. Soutěže, kterých se každoročně zúčastní kolem pěti set děvčat a chlapců z tanečních kursů, se už staly tradicí.

Hudba ztlchla, parket je prázdný a pod pódium přichází postupně dvacet odměněných výherců. Zoja Zahradníková si odnáší hezkou koženou taštičku, Ivan Maňas, jehož příchod je doprovázen bouřlivým potleskem spolužáků z gymnázia, vyhrává gramofonovou dlouhohrající desku.

„Spoření je dobrá věc,“ říká nám. „Kdybych měl hodně peněz, koupil bych tátovi nové auto, bratrovi byt, podaroval bych všechny příbuzné a za zbytek bych cestoval. Zatím ovšem tolik nevydělávám, ale i tak jsem si letos uspořil z brigádnicky vydělaných peněz na lyže.“ „Já jsem si zas uspořila na tyhle šaty,“ mísí se do hovoru Věra Kohoutová, „ale hlavně bych chtěla za uspořené peníze cestovat.“

„Ano, tohle bývá nejčastější odpověď všech dotazovaných,“ potvrzuje nám jedna z pořadatelů soutěže, Jindra Kolářová. „Na tanečních kurzech rozdáváme listky s otázkami, na které mají soutěžící správně odpovědět. Jedna z otázek se právě týká využití vkladu. Někdy bývají odpovědi i žertovné, například — koupil bych si otrocka, nebo podplácel bych zkoušející učitele a podobně. Těm se sice zasmějeme, ale do slosování je nezařazujeme. Jinak většina odpovědí bývá vážná a kromě cestování tu má své místo i vybavení domácnosti, koupě motorového vozidla a výjimečně i pomoc rodičům ve stáří.“

Premiové spoření mladých má neobvyčejné výhody a každým rokem narůstá počet těch, kteří tyto výhody oceňují a využijí. Mnohým z vás sice ještě není patnáct let, ale všichni budete mít už brzy možnost stát se jeho účastníky. A proto Česká státní spořitelna připravila ve spolupráci s naší redakcí soutěž i pro vás.

SOUTĚŽ! SOUTĚŽ! SOUTĚŽ!

Vášim úkolem je správně odpovědět na deset následujících otázek:

1. Jak dlouho trvá cyklus premiového spoření mladých? Od kolika let můžete spořit?
2. Kolik máte možností při volbě úločky a jaké?
3. Kdy obdržíte prémii ke svému vkladu?
4. Jak vysoká je tato premie?
5. Kolik procent úroku získáváte ke vkladu v průběhu cyklu? Kolik činí výsledný úrok po připsání premie?
6. Co považujete za nejvýhodnější na tomto způsobu spoření?
7. Můžete vybrat vklad před dokončením cyklu?
8. Co tím ztrácíte?
9. Na co vklad použijete po ukončení cyklu?
10. Máte již založenou vkladní knížku premiového spoření mladých? Kde? Chcete si v nastávajícím cyklu roku 1977 založit vkladní knížku PSM?

Až tyto otázky zodpovíte, nezapomeňte k nim připojit své jméno a adresu, odeslat je do konce února 1977 na adresu naší redakce: Sedmička pionýrů, Staroměstské nám. 17, 116 16 Praha 1 a do levého rohu obálky napsat PSM. Vylosováno bude deset účastníků soutěže, kteří obdrží věcné ceny. A ještě něco: v této soutěži je dovoleno napovídat. Pokud si nebudete vědět rady s některou odpovědí, ochotně vám poradí každá pobočka České státní spořitelny v místě vašeho bydliště.

Připravila L. Eizenschilmlová
Foto autorka

Filmování zvířat v přírodě nikdy není snadné. Hrozí při něm i velké nebezpečí, jak dokazuje náš snímek. Ale bez desítek tisíc metrů dokumentárních filmů, bez magnetofonů i fotoaparátů a hlavně bez dlouhých měsíců trpělivého pozorování, by dnešní člověk nikdy nepoznal zákony, které vládnou v říši zvířat.



Zvířata jak je neznáme



Vít se hnul po příkrém svahu hory McKinley v Národním parku na Aljašce a hučel v dolině, kterou již věky protéká řeka, teď spoutaná ledem. Vědec z univerzity v Britské Kolumbii, specialista na výzkum chování divokých zvířat, zaujal místo na pozorovatelně. Kolem se ozývalo jen krákání vran a praskot stromů ohýbaných silným větrem. Náhle se kousek od pozorovatelně objevil vlk. Zvíře se vleklo k řece, na jejímž břehu stála opuštěná strážní budka. Hřbet vlka byl zle potrhán parohy jelena karibu. Těžce zraněné zvíře zmizelo z budce a tam ulehlo na zem. Vědec se domníval, že vlk chce zemřít o samotě, podobně jako jiná zvířata.

Když se příštího dne navečer vrátil na své stanoviště, byl překvapen. Spatřil dalšího vlka, který se šplhal po břehu ke strážní budce. Stanul před svým zraněným druhem a položil před něj kus masa. Totéž se opakovalo každý večer — velký černý vlk živil svého druhu až do chvíle, kdy mohl opustit svůj úkryt a přidat se ke smečce.

Mnoho zoologů studuje chování a zvyky zvířat ve volné přírodě a jsou skutečnými specialisty na psychiku zvířat. Není to snadné povolání, hrozí při něm často i velké nebezpečí, ale zato vidí na vlastní oči to, co ostatní lidé nikdy nespatří — vyvádění mladých vlčat, „bojový zpěv a tanec“ vlčí smečky, obřady, námluvy i souboje o prvního vlka — vůdce smečky.

Rada vědců zastává názor, že tzv. antropomorfismus, to je přisouvání různých lidských vlastností a jednání zvířatům, neexistuje. Tvrdí například, že pes neteskní pro svého pána, jak se všeobecně traduje. Zajímavá jsou však i jejich další zjištění. Dnes se všeobecně přiznává, že zvířata se nedorozumívají pouze zvuky, ale také gesty, že pořádají různé hry a zábavy, pomáhají si primitivními nástroji.

Jedním z průkopníků výzkumu chování zvířat byl americký vědec Carpenter, který studoval především vyšší živočichy — opice. Pozoroval jednou v Panamě, jak samice ze stáda opic pomáhaly při narození mláďátek. „Tehdy jsem si s podivem uvědomil,“ napsal

o tom roku 1932, „že se chovají v tomto případě téměř stejně jako ženy na celém světě.“

Největších úspěchů ve výzkumu chování zvířat bylo dosaženo v posledním desetiletí. Před 12 lety založila mladá Angličanka Janne Goodallová v Národním parku Gombe v Tanzanii šimpanzí farmu. Na vymezeném prostoru je umístěna na vrcholku skály pozorovatelná, odkud je možno po celý den nerušeně sledovat život šimpanzů.

Ukázalo se, že tito primáti se neživí pouze rostlinnou potravou, jak se dříve soudilo, ale čas od času uspořádají jakýsi „festival“ — lov na zvířata v okolí a velkou hostinu. Vše má svůj přísný rituál. U šimpanzů se můžeme setkat také s projevem primitivní etikety. Když se potkají v lese, daleko od svého sídla, navzájem se ukloní a podají si ruce.

Vědce také zajímala otázka, zda opice dokáží pochopit jednoduché problémy a činit z toho nějaké závěry. Japonští vědci nasypali na písčiny břeh řeky soju a oves. Když opice sahla po lákavé pochoutce, nabrala do dlaně i zrnka pisku. A ta ji pochopitelně nechutnala. Rozzlabilo ji to a zbytek zahodila do vody. Pak si všimla, že oves a sója plavou po vodě, zatímco pisek klesl ke dnu. Zakrátko se to od ní naučily ostatní opice ze stáda a dokonce se tento poznatek dědil i z pokolení na pokolení.

Již vzpomínaná Janne Goodallová popisuje ve své knize „Ve stínu člověka“ celou řadu příkladů rozumového uvažování šimpanzů. Pozorovala jednou, jak opice strkají do termiště klacky, a když se obali termity, přenášejí je na poražené stromy, které tak rychle zbavovaly listů i slabých větví, aby se stromy daly lépe táhnout do kopce. Doktorka Goodallová také zjistila, že staří šimpanzové doslova prchají z míst, kde dovádějí a piští mláďata, sedají o samotě a „tváří se“, jako by přemýšleli.

Jak je vidět, v živé přírodě je stále ještě dosti bílých míst, která čekají na své vysvětlení. Ale o tom si povíme zase někdy příště.

(Podle zahraničních pramenů)

Sladkosti dnes nejsou žádná vzácnost, ale tenkrát... Tenkrát se v obchodech také pochopitelně prodávaly, ale každý neměl to štěstí je ochutnat, ale když už, tak ne každý den.

Toho dne Míšova maminka zavolala z práce domů dříve než obvykle. Nezačala mu dávat žádné instrukce, například: zajdi pro petrolej nebo přines z kůlny dříví...

(Mimochodem, nemyslete si, že snad bydleli někde na vesnici, bydleli v centru Moskvy na Petrovce, ale tenkrát před válkou se v mnoha moskevských domech topilo kamny a vařilo se na petrolejových vaříčích a na primusech.)

Tak tedy maminka mu neřekla ani nic o dříví, ani o petroleji, nýbrž řekla toto:

„Chlapče, můžeš mi gratulovat, dostala jsem prémie.“

Pak se maminka do telefonu zasmála a Míša pochopil, že řekne něco příjemného, něco velmi příjemného.

„Míšulko,“ řekla maminka. „Ve skříní pod prádlem jsou naše peníze. Vezmi odsud dvaadvacet kopejek, jdi a kup zákusek, uděláme si dneska svátek!“

„Jasný.“
Poslední dobou Míša mluvil krátce, jako voják; v novinách i v rozhlase se pořád mluvilo a psalo o různých vážných událostech v různých částech zeměkoule.

Za deset vteřin Míša našel peníze, za třicet pět vteřin byl venku a za další tři minuty patnáct vteřin vstupoval do cukrárny.

Na zákusky nebyla žádná fronta a prodáváčka mu velice ochotně zabalila do papíru ten kousek, který se mu zdál nejlepší — byl čtvrtý v druhé řadě.

Domů nesl trubičku pomalu a za deset minut ji krásně položil na talířek doprostřed stolu.

To je legrační, pomyslel si. Pochopitelně se nezačne jíst zákusek dříve, než přijde maminka, snědí ho až spolu, až se vrátí z práce...

Maminka si určitě bude chtít vzít tu menší polovinu. Určitě řekne, že teď nemá na sladké zrovna chuť, nebo si vymyslí něco jiného. A on se domnívá, že oba mají úplně stejně, přesně napůl.

A aby se maminka potom nedohadovala, Míša si vzal své školní pravítko a trubičku změřil. Naměřil přesně jedenáct centimetrů.

Rozříznu to, pomyslel si Míša. Rozříznu to na dvě stejné půlky. Nebo se maminka začne hádat a bude mi nabízet větší kus a sama si bude brát ten menší... A Míša rozřízl trubičku na dvě absolutně stejné poloviny. Uvnitř bylo vidět krém...

Četné velké objevy vznikají čirou náhodou. I teď se Míša díval na trubičku jako vědec, jako badatel:

Všechno je v pořádku, myslel si. Krém má krémovou barvu. Ale zajímavé by mě, jaký je rozdíl mezi krémem žloutkovým a krémem nežloutkovým? Nabral na špičku nože maličký kousek krému, úplně maličký, ochutnal... a tím to začalo.

Sním trochu krému ze své poloviny, pomyslel si Míša a snědl ho. Pak si představil, že je stavitelem tunelu, představil si,



Trubička s krémem

JAKOV
SEGEL

že kávová lžička je sbiječka, a mžikem vybral z trubičky všechen krém.

Teď bylo třeba trubičku zarovnat a Míša jí odřízl konec.

A dost! rozhodl se kategoricky. Už se jí ani netknu, kdyby mě zabil. A dost!

Rezolutně si olízl rty a tu se mimo jeho vůli stalo něco zcela nepochopitelného

a nevysvětlitelného (nebo se možná právě v tom okamžiku zamyslel nad něčím jiným?), ale náhle mechanicky vstrčil tu prázdnou, oloupanou trubičku do pusy a dojedl ji.

Míšovi najednou bylo hrozně lehký: teď už nemohou vzniknout s maminkou žádné spory, on si svou polovinu snědl celou a puntík — a ta druhá polovina je její. A konec debaty. A je to.

Ale Míšu znepokojovala docela jiná otázka:

To je zajímavé, proč je v mámině polovině ten krém nějak tmavší?...

Míša nabral trochu krému na nůž a ochutnal...

Ne, chuť jako by to mělo stejnou... To bude zřejmě tím světlem. Teď ještě musím zahladit důlek...

A znovu vypuklo to nepochopitelné a nevysvětlitelné: čestné slovo, že to Míša vůbec nechtěl, ale maminčina polovička se postupně sama změnila v prázdnou trubičku, pak ji Míša trochu zarovnal, pak ji svrchu oloupal a pak ji — snědl.

Teď se mu začalo zdát, že se té trubičky nemohl vlastně ani dotknout, že na ni vlastně ani neměl chuť...

A náhle bylo půl šesté a přišla maminka.

Byla mladá a krásná a Míšu znovu napadlo, jakou tatínek udělal hloupost, když se s ní rozešel a odjel od nich.

Maminka si umyla ruce, upravila si před zrcadlem vlasy a obrátila se k Míšovi:

„No!“ usmála se.

„Co no?“ zeptal se Míša.

„Tak mi přečte gratuluj!“

„Tak ti teda gratuluju,“ řekl Míša.

„Děkuji ti!“ maminka ho chytla a zatočila se s ním po pokoji.

„A já jsem koupil zákusek...“ řekl Míša v letu.

„Prima!“

„Trubičku s krémem...“

„Výborně!“

„S čokoládou!“

„Senzace.“

A najednou se maminka přestala usmívat:

„A proč jsi ubrečený?“

Míša se podíval na prázdný talířek, který ještě pořád stál uprostřed stolu a řekl:

„Já... já jsem ho snědl...“

■ ■ ■

Až pozdě večer, když Míša usnul a maminka mu urovnala polštář, přitáhla příkrývku a dala se do šití (šila mu novou světlou košilku z tátovy staré), napadlo jí, že další prémie dostane zřejmě až za čtvrt roku...

(Vybráno z knihy Mladé lásky, kterou vydalo Lidové nakladatelství)

Kresba J. MEDUNOVÁ



Často dostáváme do redakce dopisy, které začínají: Milá redakce, oddílová (nebo skupinová) rada mi uložila, abych se stal Vaším dopisovatelem. Proto Vám piši...

Takové dopisovatele by vlastně měl mít každý pionýrský časopis. A každý pionýrský kolektiv. Proto jsme se rozhodli znovu organizovat Klub reportérů našeho časopisu.

Kdo se může stát jeho členem?

Každý chlapec nebo děvče ve věku do 15 let, který bude plnit povinnosti člena klubu.

A jaké budou povinnosti člena klubu?

Alespoň jednou za měsíc poslat do redakce zprávu (s fotografií nebo bez ní), malou reportáž, rozhovor se zajímavým člověkem, povídku, všechno v rozsahu nejméně 10 a nejvíce 25 řádků.

Po dvou dobrých zprávách, které budou otištěny v Sedmičce, má autor právo na legitimaci Klubu reportérů.

Nejdříve ovšem musíte poslat přihlášku. V ní uvedete nejen své jméno a přesnou adresu a věk, ale přiložíte i první zprávu. Tema si můžete vybrat sami, ale redakci nejvíce zajímá zapojení pionýrských kolektivů do hry. Vždy připraven, sportovní utkání v rámci Pionýrské sportovní ligy, vlastní akce oddílů, družin a skupin. Nemusíte psát na stroji, hlavně aby dopis byl čitelný.

Pro názornost a poučení uvádíme příklad dobré a špatné zprávy (obě jsme vybrali z vašich dopisů).

Dobrá zpráva:

Náš oddíl Orlici se vydal na zimní vycházku do lesa na Moráni. Dvě hodiny jsme se brodili sněhem, než jsme našli stromek, který se nám líbil. Připravili jsme tam bohatou nadílku pro lesní zvěř. Míša přinesl mrkev, Anča tvrdý chléb, Pepík řípu a Helena luj. My ostatní jsme nesli střídavě v batohu seno. Doufáme, že si srnci, zajáci i sykorky pochutnají.

(Všimněte si, co všechno jste se na pěti řádcích dozvěděli!)

Špatná zpráva:

Do naší třídy přišli soudruzi na besedu. Dozvěděli jsme se mnoho nového, dávali jsme otázky a oni odpovídali. Na závěr jim předsedkyně pověděla o naší práci a předali jsme jim dárky. Beseda se všem velice líbila a těšíme se na příští. Pak jsme si šli ven zahrát hry, ale přšelo, a tak jsme se rozešli domů.

(Opět jen pět řádků — a nevíte nic. O čem byla beseda, kdo besedoval, co se pionýři dozvěděli, o čem mluvila předsedkyně. A kde to vůbec bylo?)

Zpráva musí být pravdivá, stručná, jasná a úplná. Těšíme se, že takových pošlete co nejvíce. A že budete mít starost, kam se v časopise vejdou.



Idol rychlosti

Den, kdy se jede v Kitzbühlu Hahnenkamm, je v rakouském kalendáři zapsán červeně. Slavný kitzbühlský závod ve sjezdu je pro Rakušany stejným národním svátkem, jako pro Švédy Vasův běh, pro Španěly madridská korida a pro Brazilce karneval. V hodinu závodu veřejné rozhlasové mnoha měst křičí do ulic přímou reportáž, auta zastavují u chodníků, chodci nervózně přešlapují, Rakousko napětím ani nedýchá, zvlášť v posledních třech letech myslí jen na jedinou věc — aby vyhrál jeho idol číslo jedna, Franz Klammer! Tento sjezdař je dnes nejpopulárnější osobností Rakouska a novináři mu píší v životopisných dotaznících do rubriky povolání: národní hrdina!

„Často se mluví o tom, že je sjezdové lyžování tvrdá řehole. Přiznávám, že to není bezstarostná hra, ale přesto prožívám na lyžích nejkrásnější období života. Já znám život jen z těchto nejtvrdších stránek,“ říká dnes Franz Klammer.

Měl totiž smůlu. Starší bratr odešel

studovat, sestry jsou o moc let mladší, a tak zůstalo jen na něm, aby doma v Mooswaldu pomáhal tátovi s hospodářstvím. Věčný alpský sníh mu ležel kousek nad hlavou, ale on musel myslet víc na to, jak se jezdit na pole se strakatými kravkami než na jízdu na lyžích. Nejspíš by byl z Klammera sedlák, kdyby nebylo jistého Hannese Scheffzika. Tento učitel z obecné školy ve Frasachu vykonával pro Rakousko neocenitelné služby. Jako první totiž poznal, že z Klammera jednou bude extralyžař. Byl si tím tak jistý (stejně jako si byl jistý tím, že z něho nebude Sokrates nebo Einstein), že kvůli tomu přesvědčení porušoval školní řád a pedagogické zásady slovy: „Franz, vem si lyže, a místo těch tří hodin, co bys tady proseděl, jdi trénovat.“ A slavný Franz dnes všude s vděkem říká: „Jen učitel Scheffzikovi mohu poděkovat za to, že jsem se stal lyžařem!“

Ne všichni ale byli tak dobrými proky jako fresachský učitel. Jednu dobu na svou slavnou budoucnost nevěřil ani sám Klammer. Jako junior vyhrál dvakrát mistrovství Rakouska ve slalomu, věřil, že vstoupí mezi hvězdy v této disciplíně, ale v sedmnácti letech najednou vyrostl za rok o deset centimetrů na těch dnešních 183 a zjistil, že se s takovým dlouhým tělem k baletu mezi slalomovými tyčemi moc nehodí. Začal tvrdě trénovat, aby k ideální výšce pro sjezd přidal i potřebnou sjezdařskou sílu. V těch dobách mu prý při tréninku sjezdařského postoje vysedával na zádech jeho osmdesátikilový kolega Cordin!

Dokázal to. V roce 1973 začal jezdit Světový pohár, nejhodnotnější soutěž alpského lyžování. Bylo mu už dvacet. Většina hvězd — Thoeni, Hinterseer, Gros — začínala o dva i tři roky dříve, ale on se rozjel tak rychle, že ztrátu dohnal. Za rok se dočkal prvního vyhraného závodu ve Schladmingu a v roce 1975 byl už suverénně nejlepším sjezdařem světa! V tomto roce vyhrál ve Světovém poháru šest sjezdů za sebou, a to se nepodařilo ani legendárnímu Francouzi Kilymu.

Pátým triumfem této vítězné série byl právě kitzbühlský Hahnenkamm 1975. Porazil Gustava Thoeniho o pouhou setinu vteřiny, což je v přepočtu při průměrné rychlosti 102 km v hod. jen 28 cm! Je to dosud nejtěsnější vítězství v historii Světového poháru i Hahnenkammu. Udělal tím Rakousku takovou radost, že mu při vyhlášení sportovce roku 1975 dalo přednost i před mistrem světa formule 1 Niki Laudou. Tenkrát se stal národním hrdinou poprvé, podruhé pak loni na olympijských hrách, kde dojel pořadající zemi pro jedinou zlatou sjezdařskou medaili a navíc se pak stal i ve Světovém poháru nejlepším sjezdařem sezóny.

Vyhrál už patnáct velkých závodů ve sjezdu, je mu třidvacet a zatím plní svou roli národního hrdiny bez chyb. „Jen by neměl přes léto tak bláznivě jezdit na své motokrosové dvěstěpadesátce a doma v Mooswaldu tak divoce nerajtovat na koni,“ říká trenér Karl Kahr a ustaraně dodává: „Kdyby se mu něco stalo, byla by to pro celé Rakousko strašná rána.“

—IL

Zkuste to s námi!



Jestlipak si vzpomínáte, kdy si s vámi naposledy táta zahrál fotbal nebo jste maminku přemluvili k badmintonovému utkání? Že to není tak dávno? Pak by to mělo být v nejlepším pořádku, ale hodně z vás se asi málokdy sejde se svými rodiči k pravidelnějšímu sportování. Možná že pro vás také by při mnoha hrách byli příliš těžkými soupeři, přece jenom má táta větší sílu i delší ruce a nohy.

Vyzkoušejte však někdy takovou soutěž, kde máte všichni stejné podmínky, úměrné svému věku. Zúčastnit se můžete nejen vy se svými rodiči, ale i třeba brácha „prvňáček“ nebo děda s babičkou.

Od nového roku začínáme všichni plnit podmínky jednoduchého testu, který jsme nazvali testem rodinným. Od poloviny ledna také dostanete v každém stánku s novinami úplně zadarmo propozice tohoto testu i s příslušnou bodovou normou. Můžete si sečíst své jednotlivé výkony, k jejichž měření nepotřebujete žádné rozhodčí. Stačí vaše vůle a poctivost v tom, že nic neošidíte. Pak všechno sečtete (pro každého platí jiná bodová stupnice podle věku) a přijdete na to, že jste i o nějaký bodík lepší než vaši rodičové, kteří třeba skočili o nějaký centimetr dál.

Soutěžit můžete kdekoliv a kdykoliv, určitě bude výhodnější být na zdravém vzduchu, ale zrovna tak můžete splnit většinu disciplín u vás doma.

A teď k tomu, jaký test vás vůbec čeká. Ze stoje vzpor dřepmo, vzpor ležmo, vzpor dřepmo, stoj — tak se nazývá první cvik v odborném názvosloví. Zkrátka ze stoje uděláte rychle dřep, pak obyčejný klik, znovu dřep a stoupnout. Schválně, jak dlouho vám bude trvat dvacet těchto cviků?

Druhým testem je normální skok daleký z místa, přičemž se měří poslední stopa dopadu. Jako na závodech, jenomže tady těch pokusů máte nepočítaně. Hodnotí se samozřejmě ten nejlepší.

Test třetí — z lehu si sedat. Neškodí, když vám někdo přidrží nohy za kotníky. Máte dvě minuty na to, abyste tenhle cvik zopakovali co nejvícekrát.

Obyčejné kliky jsou v testu čtvrtém. Kluci do devíti let a všechna děvčata se mohou dotýkat koleny země, ostatní samozřejmě zkoušejí kliky jako na vojně. Aspoň se ukáže, jakou kdo má páru.

Úkolem posledním je co nej-

hlubší předklon. To by vám nemělo dělat potíže, problémy bude mít možná někdo z rodičů, kdo nedával příliš pozor na štíhlou linii. No nic, ze začátku přece nikdo nemusí lámat rekordy, však ono se pravidelným cvičením dá leccos ještě spravit.

Za každý výkon může každý dosáhnout 1–20 bodů, celkem tedy 100 bodů. Nemusíte cvičit jenom vy doma, dohodněte se s kamarády ve vašem domě a připravte třeba soutěž dvou rodin. Nebo něco podobného zkuste zorganizovat na chatě. Nemusíte k tomu nic shánět, stačí bodovací tabulky (ty budou k mání zadarmo) a čas vašich rodičů. A to už záleží především na vás. My vám budeme přinášet informace o cvičích, které jsou zahrnuty v testu, i o těch, které vám pomohou ke zlepšení. A nebo vás seznámíme s hrami, které můžete hrát i se staršími kamarády (třeba s tátou a mámou) a při nichž dokážete, jak jste šikovní. A vy nám na oplátku můžete napsat, jak se vám dařilo v nové soutěži.



Co se děje na lodi

Mezi deseti nejúspěšnějšími československými sportovci roku 1976 byli i bratři Pavel a Oldřich Svojanovští

Pavel Svojanovský váží 102 kg, Oldřich 89 kg. Kormidelník Věbr nějaké deko přes 50 kg.

Pravidla říkají, že kormidelník na dvojce v každém případě musí mít nejméně padesát kilo. Pokud váží víc, je to věc posádky. Lodivod může mít pro ni takovou morální hodnotu, že nějaké kilo navíc ochotně uveze. Má-li však méně, dovažuje se závažím. Pod 40 kg živé váhy se kormidelník nepřipouští.

Ludvík Věbr, kormidelník: „Sloni, jak se říká proslavené dvojici bratří Svojanovských, měli při výběru kormidelníka zásadní měřítko: váha a znalost vodáctví. V Tatře Smíchov jsem získal nějaké zkušenosti, a tak to zkusili se mnou. Chodím druhým rokem do průmyslovky a kromě učení mám každý den povinnost — nepřibrat na váze. Běhám denně podél Vltavy, někdy až patnáct kilometrů. Mám moudrou mámu, sladkostí, které mám tak rád, raději nepeče a nevaří.“

Svojanovští mají za sebou smutnou zkušenost z OH v Mnichově. Jejich kormidelník Krchov si nehlídal váhu. Byli ochotni uvést kilo navíc, ale jemu chutnalo proklatě víc. A to bylo zlé.

Oldřich Svojanovský: „Pokud vezeme čtyři kila navíc, při dvoukilometrové dráze to může znamenat zdržení i o sekundu. To je velmi často rozdíl, který dělí vítěze od poraženého. K tomu přistupuje ještě psychologická zkušenost: pokud všichni soupeři mají padesátikilového kormidelníka a my vypasenejšího, v předzávodní atmosféře nás to přímo drtí.“

Pavel Svojanovský: „Poslání kormidelníka je jasné, protože my sedíme zády ve směru jízdy. Hlásí situaci na trati, povzbuzuje, střídavěji než my odhadne, jestli děláme pořádné záseky do vody nebo jenom průtahy. Nám by tato fakta při boji unikla. Je velmi podstatné, jestli uděláme za minutu více nebo méně pořádných záběrů. V průměru děláme 36, ale na startu 45, v cíli urputných 42 „šlágů“.“

Lod Svojanovských je lodi mistrů Evropy, postříbřená mnichovskou olympiádou a bronzová z olympiády v Montrealu. Na takové lodi se vozí i šestnáctiletý mládenček.

Ludvík Věbr: „Vím, jak je nespravedlivé, že se denně na jejich úkor vezu až třicet kilometrů. Musím být rázný, také kvůli tomu si mě vybrali. Už jsem si zvykl, občas zavelím i doma, ale naši mne hned usměrní. Vím, že velitelem lodi nejsem. Někdy to schytám od jednoho i od druhého. Když se jede velký závod, nervozita opakuje palubu. Když se rozdávají medaile, ten strašně malý, tedy já, stojím vedle těch pořádně udělaných. A dohromady jsme dvojka s kormidelníkem.“

Foto A. Tóth

Připravil J. Polešovský

Jak se
hraje
se psem

ODPOVÍDÁ JITKA MOLAVCOVÁ



Napřed bylo fotografování, při kterém se Daisy chovala jako vzorná fotomodelka. Jitce byla v kostýmu Karkulky na sněhu strašná zima a ani nedostala za odměnu sladké pišingry jako Daisy. Takový už je život. Když jsme se rozmrazili v šatně divadla SEMAFOR, ptali jsme se:

V nové hře („Člověk z půdy“), kterou připravilo divadlo Semafor, hrají kromě ostatních herců, vás a vlčáka Daisy také dvě děti. Dá se tomu rozumět tak, že to bude třeba představení pro děti?

Neřekla bych vyloženě pro děti, ale představení pro rodiče s dětmi. Proto je také posunut začátek představení na 18.30 hod.

Jak se vám s jedenáctiletou Petrou Havlíkovou a osmiletým Robertem Růžkem hraje?

Na to odpovím krátce: fajn. Mně se totiž s dětmi vždycky hraje fajn.

Jenomže — hrála jste už někdy se psem?!

Kdepak. A přiznám se, že jsem z Daisy (na jevišti se jmenuje Dusík — to proto, že v tom slově je také sykavka, a tak Daisy aspoň trochu ví, že jde o ni) měla trochu strach. To víte, takový vlčák. Vlastně přesně německý ovčák. Doma psa nemám, jen kocoura, a to je trochu rozdílné. Navíc Daisy (Dusík) není jen tak ledajaký pes: Daisy (Dusík) je pes záchranář, který umí vytahovat lidi z vody i pomáhat v horách — a to je právě fajn, protože Daisy (Dusík) je tím pádem nesmírně ukázněný a vychovaný pes, takže může být i hercem. Zpočátku jsem ale stejně byla trochu nervózní.

Vy jste na jevišti za Karkulku, Daisy (Dusík) připomíná vlka. Hrajete vlastně spolu. Museli jste si na sebe zvykat?

Aby ne. Měli jsme spolu schůzky i mimo divadlo. Dvakrát jsme byli na celoodpolední vycházce, já dávala povely a nechávala se očichat, učila jsem se na Daisy mluvit a vůbec s ní zacházet a vycházet. A moc mě to bavilo. Daisy, doufám, taky — nakonec se z ní stal můj ochránce, a to způsobem málem dramatickým: když se totiž ke mně kolega na jevišti najednou nějak prudce přiblížil, Daisy po něm skočila. Dostala sice vyhubováno a pro příště to má zakázané, ale určitě to myslela dobře.

Na vás si tedy zvykla, ale přece jen — zvíře na jevišti může být trochu nevypočitatelné.

Určitě a ne jen trochu. Daisy (Dusík) je, jak už jsem řekla, mimořádně poslušná, ale třeba nám dělá starosti, co bude říkat publiku. Až se lidé v hledišti budou smát nebo tleskat. Zatím ji na to připravujeme, tleskáme si a Daisy hodně štěká. Její pán, trenér Pokrovský, stojí pořád v zákulisí a dává jí odtamtud šeptem povely. Já jí taky na jevišti dávám povely a poslouchá mě — ale přece jen — pán je pán.

Budeme tedy držet palce, aby se Daisy (Dusík) ničeho nelekla. A protože jsme už pár dní v novém roce, co byste přála sobě, publiku, čtenářům a dětem nejvíce?

Zdraví. To přeju sobě a úplně všem ostatním, protože to je moc důležité. A potom humor, legraci a smích. -aš-

Foto MIROSLAV MARTINOVSKÝ

VAŘEČKY nejsou jen na vaření

Tak, a dnes si budeme hrát na vaření!

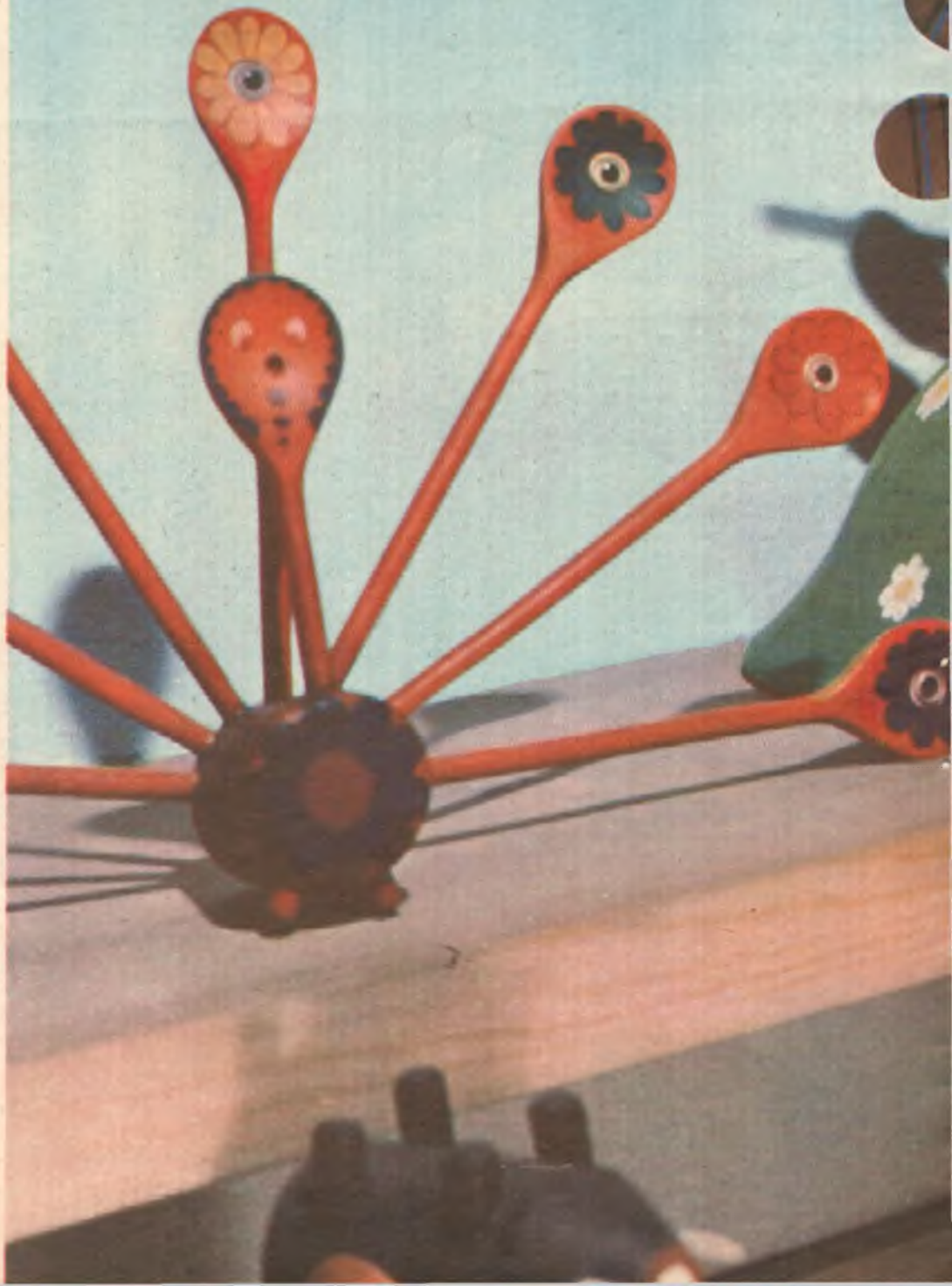
Podobným způsobem se začíná spousta dětských her, které mají napodobovat život dospělých. A co je třeba k tomu, abychom si mohli hrát? Především dobře zařízená kuchyňka a plná skříní s nádobím — vlastně nádobíčkem. Malinké kvedlíky, vařečky, války na nudle, paličky na maso, talíře, hrnce, pekáče... Dětská fantazie pracuje na plné obrátky. Jenže — čas je běžec s dlouhým krokem a všechno začne kvapem růst. Alence je malá sukně, Pepík vypadá jako by čekal potopu — a kvedlíkům a vařečkám nezbyvá nic jiného než růst taky.

Jedním takovým „vyrostlým“ je třiatřicetiletý JIRÍ TRNKA, kterého se stejným slavným jménem spojuje pouze pohádkový svět. Ne že by mu kuchařské umění přirostlo k srdci a s ním i vařečky,

ale rozhodl se, že se pokusí tyto běžné kuchařské potřeby oživit. Nemá žádný kouzelný proutek, ale dvě šikovné ruce a kupu nápadů. Vyučil se instalatérem, a protože měl moc rád loutky, chodil do pionýrského domu v Havlíčkových sadech do loutkářského kroužku. A dnes v malém ateliéru jednoho malostranského domu v ráji kvedlíků, válek, prkýnek a paliček tráví svůj volný čas.

Začátky byly velice prosté — a koho by také napadlo vyrábět hračky nebo loutky z válku na nudle! Všem předcházely nástěnné plastické pohyblivé obrazy, později vznikla série loutkových hrdinů z českých pohádek a pověstí a nyní pracuje na souboru vařečkových panáčků, kteří mají znázornit bytosti známé z řecké mytologie.

Seriál českých pohádek, kde nesměl chybět Dlouhý, Široký a Bystrozraký, Čert a Káča a jiné, měl už televizní premiéru v Klubu mladých. V loňském roce na výstavě v Kaplici se moc líbily i motivy Starých českých bájí a pověstí, kde byl Še-



mík i Horymír, vedle něho figurka staříčkého Mistra Hanuše, ponořeného do svých hodinových koleček a k tomu hraje na hosle sám Dalibor.

„Když jsem šel poprvé do Domácích potřeb,“ říká Jiří Trnka, „a chtěl jsem padesát vařeček a padesát kvedlíků, tak se mě ptali, pro kterou závodní kuchyni to kupuji a kam mají poslat fakturu. Při prvních pokusech mého klukovského rozmaru mi pomáhala manželka. Háčkovala mi brnění na rytíře, šila sukně na princezny, ale brzy ji to přestalo bavit — má dost práce v domácnosti a z dětských let už vyrostla. Moje zábava narušovala do značné míry i můj finanční rozpočet, tak jsem

požádal Dřevotvar Jablonné o takovou menší „dřevěnou podporu“. Vyšli mi vsťíc. Kupuji si za výhodnou cenu kazové dřevo — je to do jisté míry polotovár, protože v Jablonném se vyrábějí dřevěné kuchyňské potřeby, a snažím se, aby ty všedně vypadající vařečky byly lepší a aby to těm kazovým nebylo líto...“

Dnes do malé dílny postupně přibývá Prometheus, přikovaný ke dřevěné skále, Kentaur, únos Heleny a další. Jiří sám říká, že si vlastně stále hraje. Vládne v království populárních vařeček, kvedlíků, válek a paliček.

Nechcete to taky zkusit? Stačí k tomu pouze dvě šikovné ruce, něco polotovaru a bujná fantazie, které se meze nekladou.

TEXT A FOTO OLGA BRETTOVÁ



BOLESLAV POLÍVKA

K věhlasnému jménu člena brněnského Divadla na provázku se často přidává plný titul: mim, klaun, herec, autor a režisér. Bolek se při tom potutelně usmívá — ale je to tak opravdu. Jeho pantomima nevychází z tance jako u Ladislava Fialky; jeho klauniáda je vzdálená cirkusovým vložkám, protože je přemýšlivá, filozofická. Nu, a herec to opravdu je, měl hrát v činohře, dokonce představoval Evžena Oněgina, kde není vůbec nic švandovního a kde se musí dbát na dokonalou výslovnost. Hodně věcí si sám napsal a režíroval (například Pezza versus Čorba, Am a ea, Strašidylka, Pépe atd.).

■ ■ ■

„Jako kluk jsem měl jedinou touhu: stát se ornitologem. Znáte o ptácích tolik, až bych porozuměl každému jejich pípnutí, natož trylku, zpěvu. Nečekal jsem na zázrak, prostudoval jsem všechny dostupné knížky a ve třinácti letech jsem uměl kdejakého ptáčka pojmenovat latinsky, ačkoli jsem se o tento jazyk v jiných souvislostech vůbec nezajímal.“

K herectví jsem měl zřejmě vlohy — usuzuji tak z výroku učitele Javorka u nás ve Vizovicích v hodině přírodopisu: Polívko, ty bys tu opici spíš dokázal zahrát než o ni něco povídat...“

Otec hrál ochotnické divadlo, ale nic klasického. Byla to trojice SULI-BRULI-POLI, tedy: Sulíček, Brůžek, Polívka, vše pro děti. Někdy se přidával VALI, Valíček, který uměl cvičit a tropit silácké kousky. Už když mi bylo pět, nasazovali mi dlouhatánský nos a klobouk a já jsem řádl s nimi.

V šestnácti mi svěřili roli Lorda v Charleově tetě. Jistě tu klasickou komedii znáte, v televizi v této úloze hráli Lubomír Lipský nebo Jozef Króner — mužský si tu pořádný čas hraje na tetu. Zde se dá řídit a já jsem zřejmě komediální typ.

Když se v Brně zrodilo Divadlo na provázku, bylo nejdříve amatérské a já v něm hrál jako posluchač JAMU. A už jsem neodešel z tohoto „oboru“, i když jsem působil v Praze. Táhle mi opravdu sedí, tady mám prostor pro přesné vyjádření toho, co chci lidem sdělit. Nejenom těm dospělým. K nám se nechodí na předplatné škol, a přece se skupinky pionýrů, svazáků a vůbec mladých objevují na stejném kusu častěji. Pry jsme vždy jini...“

Napsal jsem klauniádu Pépe. V ní hrajeme tři — mimo mne a živě slepice Radoslav Balaš. Když jsem si vybíral mladého partnera, na konkurs přišlo dvacet chlapců. Vyhrál Radek, žák 2. třídy ZDŠ. Teď už je čtvrták — ale repríz pořadu je pořád moc a pořád není důvod neopakovat. Sklidili jsme úspěch dokonce na festivalu ve Francii. Já nastupuji pokaždé s trémou, ale kolegáček je klidný a suverén. Aby ho bavilo hrát, musím si pro něho vymýšlet nové figle, které nezkoušíme. Radek je fajn. Právě tak jako děti, pro které hrajeme. Reagují spontánně a to je pro nás lichotivé — vždyť klauniáda Pépe trvá hodinu a dvacet minut!“

Ještě je spravedlivé dodat, že Bolkovi Polívkovi je sice zřejmě „dáno shůry“ komediantství, ale také na sobě velmi pracuje. Ať se ten den dopoledne zkouší kolektivně a večer hraje, ještě si najde 4–5 hodin na samostatný „trénink“ nebo jak nazvat jeho vlastní etudy. Představují akrobacii, stepování, žonglování a jiné nezbytnosti, aby byl na scéně stále lepší. Teď si na sebe vymyslel další bič — napsal totiž klauniádu Trosečník, v níž se hlavní hrdina (samozřejmě trosečník) zachránil s fagotem. A tak je tedy Bolek denně hodinu s tímto nezvyklým hudebním nástrojem.

V žádném umění se totiž nic nedá ošidit — a on to ví dobře. Dokazuje, že mít úspěch, to je ověření, jak je kdo pilný.

Připravil JAN POLEŠOVSKÝ

Foto JURAJ BARTOŠ



PARALELNÍ SVĚT

KIR BULYČEV

Přeložil Josef Týč

Byl to takový malý trh: tři řady uzavřených dřevěných stánků a úzký dvůr, kde koně přežvykovali oves. Z vozů tu prodávali brambory a zeli.

Jako kdybych vykonával přehlídku, prošel jsem kolem krajáčů s mlékem, hrnců se smetanou, džbánů plných zlatého těžkého medu, kolem táců s angreštem, misek s borůvkami a rudým rybízem, hromad hub a kup zeleniny. Na všechno to zboží pražilo sluníčko, prodáváci se ukrývali ve stínu, takže člověk musel přijít blíž, aby si je vůbec mohl prohlédnout.

Když jsem tu ženu uviděl, velice jsem se podivil, jak je jiná, jak se liší od našeho světa.

A jak už to v mém případě vždycky bývá, hned jsem si představil, kde bydlí, představil jsem si život lidí kolem ní. Byl jsem přesvědčen, že sem přijela z nějakého zapadlého místa v lese, kde panuje její otec, zamračený, nešikovný, zato houževnatý starý člověk. Tam žije také její matka. A ona sama, která nikdy nechodila do školy, nemá žádnou kamarádku.

Na rozdíl od ostatních trhových tato žena na nikoho nevolala, nenabízela své zboží — veliká vajíčka v košíčku a rajská jablíčka narovnaná vedle váhy do přesné pyramidy jako koule od děla.

Měla na sobě zaprané modré kartounové šaty, štíhlé obnažené ruce dohněda opálené. Hleděla nad hlavami kolemjdoucích, jako kdyby na něco soustředěně myslela. Barvu vlasů a oči jsem neviděl, protože měla hluboko do očí spuštěný bílý šátek, který jí nad čelem vytvářel jakýsi štítek. Kdokoli k ní přišel, každému odpovídala s úsměvem. Usmívala se plaše, až trochu nedůvěřivě.

Žena učitla můj pohled a ohlédla se. Tak rychle se dovede ohlédnout jenom laň, která je připravena okamžitě k útoku. Odvedl jsem oči jinam.

Kdepak, ta nikdy nebyla v nějaké zbojnické poustevně. A to ne proto, že v těchto místech jsou lesy malé: stíraly se s poli a lukami podél napolo vyschlých říček a mělkých jezer, všechno široko daleko bylo obydleno a nikdo tu žádnou samotu nepamatoval. Napadlo mě to proto, že na krku měla na jemném řetízku leštěný kousek jantaru, a žádný křížek.

Bydlí daleko odtud ve vesnici a její muž, podsaditý, nevázaný člověk, jí dal příkaz, aby prodala rajčata a vajíčka, která se doma nashromáždila za celý týden. Získané peníze pak propije, a protože nebude mít čisté svědomí, přinese domů šátek...

Nesmírně rád bych chtěl slyšet hlas té ženy. Nedokázal bych odejít, aniž bych ho zaslechl. Přistoupil jsem blíž, snažil jsem se nepohlédnout jí do očí a požádal jsem o deset vajíček. Teta Alena mi o vajíčkách nic neříkala, dostal jsem příkaz koupit k obědu nové brambory. A mladou cibulku.

Pozoroval jsem její štíhlé ruce se štíhlými prsty. Na prsteníčku měla tenoučký zlatý prstýnek, ano, nemýlil jsem se, byla vdaná.

„Kolik vám dám?“ zeptal jsem se a pohlédl jí do očí (byly světlé, snad šedé).

„Rubl,“ řekla mi, kroutila z novinového papíru kornout a opatrně do něho ukládala vajíčka.



Ilustrace
KAREL
VILGUS

Vzal jsem od ní balíček. Vajíčka byla veliká, dlouhá, skořápka trochu do růžova.

„Přivezla jste je zdaleka?“ zeptal jsem se.

„Ano.“

Nedívala se na mne.

„Děkuju,“ řekl jsem. „Budete tady zítřka?“

„To nevím.“

Měla hluboký, trochu zastřený hlas, vyslovovala pozorně, výrazně artikulovala, jako kdyby jazyk, kterým mluvila, nebyl její mateřštinou.

Když jsem se vrátil domů, teta Alena se mohla jenom divit mé hloupé lži o tom, že nové brambory na trhu neměli. Vzala kornout s vajíčky, odnesla je do kuchyně a odtud zavolala:

„Cos to koupil. Koljo? To přece nejsou slepičí vajíčka!“

„A jaká tedy asi?“ zeptal jsem se.

„Snad kachni... Kolik stály?“

„Rubl.“

Sel jsem do kuchyně. Teta Alena uložila vajíčka na talíř a ani já bych už teď ne tvrdil, že jsou od slepice. Přesto jsem prohlásil:

„Obyčejná slepičí vajíčka, teto. Dočista obyčejná vajíčka.“

Teta Alena rozhodla rukama, v jedné držela mrkev, v druhé nůž. Chtěla tím jenom říci — když tedy myslíš.

Teta Alena byla jediný můj žijící příbuzný. Nepřetržitě pět let jsem ji sliboval, že k ní přijedu, celou tu dobu jsem ji vlastně obelhával a přijel jsem až teď. Důvodem k tomu bylo nejen to, že jsem se v Moskvě tak trochu nepohodl, že mi nevyšly plány, ale že jsem dostal strach z času, který by mi mohl tetu Alenu vzít. Tu tetu, která mi píše zevrubné dopisy se staromódními úvahami a hubováním na počasí, která mi posílá blahopřání k významným dnům a k narozeninám, k tomu rok co rok domácí zavařeninu, a která přesto neřekne jediné krivé slovo na mé bohapusté sliby.

Když jsem přijel, teta Alena tomu nechtěla hned uvěřit. Vim, že několikrát ke mně v noci vstala, aby se ujistila, že jsem skutečně tady. Děti žádné neměla, muž jí padl na frontě a mne měla ráda více, než jsem si to vůbec zasloužil.

„Tys asi ještě nikdy neviděl slepičí vajíčka,“ řekla mi. „Co tam v té Moskvě vlastně jíš?“

„Nejlíp ten spor rozhodneme,“ řekl jsem a přešel z kuchyně do pokoje, „když dvě vajíčka rozbijeme a usmažíme.“

Před večerí jsem tetě své přání připomněl.

„Neměla bych skočit do krámu?“ řekla teta. „Koupím raději obyčejná vajíčka.“

„Ale ne, riskneme to.“

Teta Alena přede mne postavila umičaně vajíčka, sobě nalila dávku čaje, do hrnku doplnila horkou vodu ze samovaru a kleštičkami si oddělila přesné množství cukru. Děkala, že ji mé hokusy s mičkanými vajíčky nezajímají, nalila trochu čaje na misku a když jsem v té chvíli nesl do úst první sousto, nevydržela to:

„Já na tvém místě,“ řekla, „bych zůstala u čaje.“

Vajíčka měla veliké žlutky, tak kulaté, že připomínaly půlky zralých jablek. Pomyšlel jsem si, že by bylo zajímavé podívat se na ně pod mikroskopem.

„Nezapomeň si to osolit,“ znovu se ozvala teta, když usoudila, že jsem zaváhal. Z jejího hlasu bylo znát ironii. Urovnala si brýle, které jí neustále sjížděly po hubeném nose. „Tak do toho!“

Na chuť byla vajíčka jako normální, i když samozřejmě nebylo pochyb, že mi neznámá žena prodala nějaká zvláštní vajíčka místo slepičích, že to byla vajíčka, která tu nikdo neznal, a tak abych učinil zadosť tetě Aleně, zeptal jsem se.

„Jak vypadají tetřevi vajíčka?“

„Proč zrovna tetřeví? Máme přece taky sluky, hlušce, jeřáby, orly. Všichni ptáci snášejí vajíčka.“ Teta Alena vyučovala dlouhá léta ve škole, a tak mi její chování najednou připomnělo vztah žáka a učitele.

„To je pravda,“ nevzdával jsem se. „Přstrosi, slavici a dokonce i ptakopyskové. Nejdůležitější na vajíčkách ale je jejich výživnost. A taky chuť. Takle jsou výtečná.“

2

Teta Alena stáhla pod sebe nohy v tlustých vlněných ponožkách. Tak to dělala vždycky, když mělo pršet, trápilo ji totiž revma. Seděla na prosezené pohovce a četla „Annu Kareninu“. Vedle ní leželo známé, ale dočista zapomenuté fotografiami nabitě album s mosaznou sponkou na zapínání modrých hedvábných desek.

„Pamatuješ si na ně?“ zeptala se teta. „Dneska jsem uklízela truhlu a přišlo mi do rukou. Dřív sis ty fotografie prohlížel moc rád. Tos sedával na téhle pohovce a pořád ses vyptával — proč má strejda takové nárameníky, nebo jak se jmenoval tenhle pes.“

Položil jsem tlusté album na stůl pod lampu s oranžovým stínítkem samý trápce a pokusil jsem si představit, co všechno uvidím, až album otevřu. Nedokázal jsem si však vzpomenout.

Otevřel jsem album v místě, kde byl mezi tlustými stránkami s výřezy z fotografie vložen svazek starých snímků, pro které se v albu už jednoduše nenašlo místo. A hned jsem se uviděl. Byl jsem dočista nahatý, ležel jsem na kožešině s přilhouplým, samolibým úsměvem ve tváři, aniž jsem tehdy tušil, co všechno mi život přichystá. Poznal jsem se v tom mi-

minu jenom proto, že přesně stejný snímek mám doma.

„A kdo je tohle, to už si vůbec nepamatuju...“

Teta Alena odložila knihu a naklonila se ke mně.

„To je můj ženich,“ řekla. „Ty ho samozřejmě neznáš. Po revoluci bydlel ve Vologdě a stal se tam nějakým vedoucím. Tehdy v šestnáctém roce aspoň lidé říkali, že je to můj ženich. Ani nevím proč. Strašně jsem se tehdy styděla. Tady tyhle lidi taky nemůžeš znát. To jsou lékaři z naší zemské nemocnice. Jedou právě na frontu v sanitním vlaku. Ten druhý zprava, to je můj strýc Semjon. Výborný lékař, všichni o něm říkali, že má zlaté ruce. Osobně ho znal Čechov.“

„A co se s ním stalo?“

„Zahynul někdy v devatenáctém roce.“

Strýc vypadal přísně, čepici měl nasazenou hluboko do čela, plášť mu moc nepadl, vzal si ve skladu zřejmě první, který dostal do rukou.

„Ale kdepak je ta jeho nevěsta?“ pokračovala teta Alena. „Jestli se nepletu, tak se jmenovala Máša. Měla takové oči do zelena, kdo je viděl, nikdy na ně nemohl zapomenout. Říkalo se, že když zahynul strýc Semjon, dva dny byla jako zkamenělá. A pak zmizela. Nikdy ji už nikdo neviděl.“

„Třeba někam odjela?“

„Kdepak! Já vim, že určitě zahynula. Nemohla bez něho žít.“ Teta Alena listovala dál v albu. „Podívej se, tady ji máme!“

Kdo ví, proč strýcovu nevěstu vyfotografovali samotnou.

Na snímku zapracoval čas. Byl nalepen na tvrdém kartónu. Dole bylo vytlačeno jméno a adresa fotografa. Máša měla tmavý kabát s vysokým límcem, s připichnutým červeným křížem na klopě. Červený kříž měla i na široké bílé pásce na rukávu.

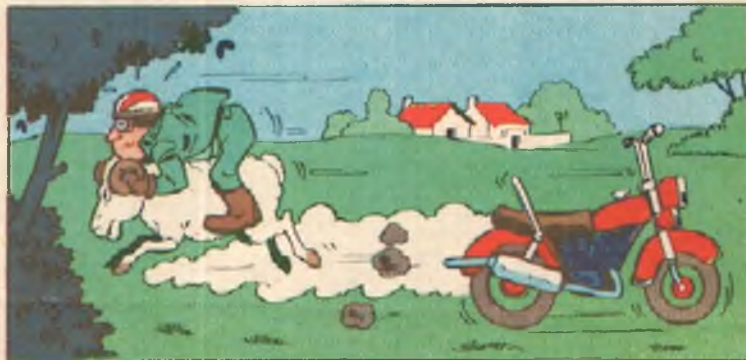
Poznal jsem ji.

Ne jenom proto, že jsem ji před dvaceti lety viděl v tomhle albu a kdo ví, možná i slyšel o jejím osudu, ale proto, že jsem ji včera viděl na trhu. To znamená, že tedy nezahynula... Co to ale je za nesmysl? Žena ze snímku se neusmívala. Dívala se vážně, lidé na starých fotografiích jsou vždycky vážní. Udělat tehdy snímek byla práce na dost dlouho a kdo by se po celou tu dobu vydržel usmívat? Rozhodli se, že půjdou k fotografovi všichni, jenomže Máša přišla pozdě. Příběhla, když už fotograf balil své náčiní. A doktor Tichonov, starý nehezky lékař se zlatými rukama, sestru Marii přemluvil, aby se dala vyfotografovat sama. Jenom pro něho. Jednu fotografii si taky vzal, druhá zůstala doma. Z obou těch lidí nezůstalo nic. Jenom malíčký kousek života ještě zbyl v paměti tety Aleny. A teď také mé paměti. Proč právě tady se po tolika letech musela znovu narodit Máša?

Teta Alena se za stěnou dlouho nemohla uložit ke spánku, pořád vzdychala, něco brumlala, šustila stránkami knihy. Někde daleko se rozstěkali psi, chvílemi jim pod okny skočil do řeči i náš Šarik. Venku přejela motorka bez tlumiče, ani nestačil v dálce zaniknout rámus z ní, když se motocyklista znovu otočil a proletěl kolem, zřejmě abych mohl vychutnat dokonalou činnost motoru. Pohlédl jsem na hodinky. Za pět minut tři čtvrti na jednu...

... Listí jabloně pod oknem bylo černé, ale černí nebyla jednoduše, měla různé odstíny a vytvářela tak představu prostoru. Vzdálené listí propouštělo jenom trošinku černého nebeského záření. Na tmavě šedé hedvábné letní obloze na severu se stále ještě nemohly rozsvítit hvězdy, listí se vždycky jakoby zachvělo a hned je pozhasinalo. Jedné z hvězd se nakonec podařilo rozzářit a sestoupit po cestičce až k samotnému oknu. Slabounká záře vnikala do místnosti, čím blíže ke stropu bylo světlo silnější, jako kdyby se té hvězdě nedostávalo prostoru.

(Pokračování příště)



Továrna,

která umí chodit

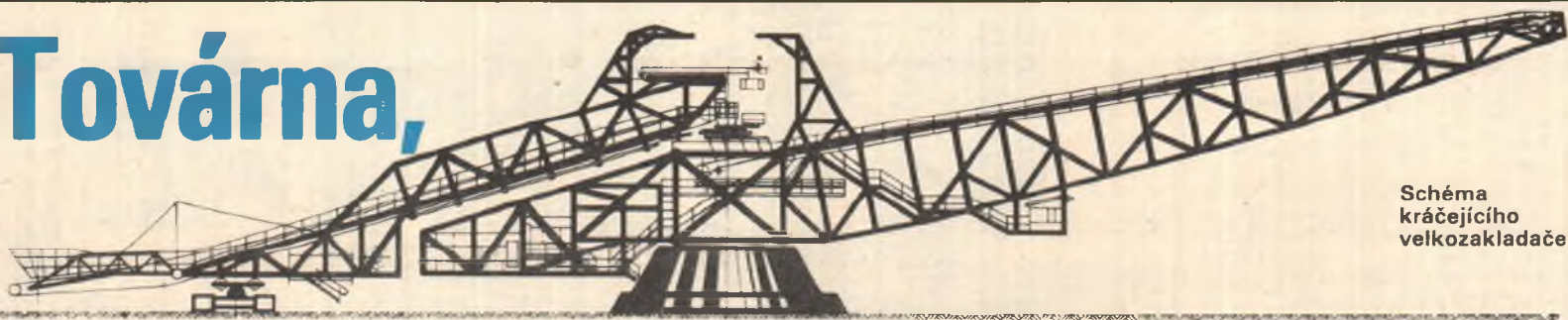


Schéma
krácejícího
velkozakladače

Továrna, o níž je řeč, spotřebuje při práci tolik elektrické energie, jako padesátitisícové město. Vysoká je téměř na centimetr stejně jako známá petřínská rozhledna — rovných 60 metrů — a na délku měří čtvrt kilometru. Její hmotnost je 6500 tun. Což znamená, že váží asi tolik, jako 5000 osobních aut. A přestože na rozdíl od automobilů se nepohybuje po dálnicích, ale v bahně, písku, hlíně a kamení, je její krok tak svižný, že se mu obdivují odborníci na celém světě. Ano, krok, protože naše továrna je největším a nejvýkonnějším krácejícím strojem naší doby. Jmenuje se korečkové velkorypadlo K 10 000 a v rubrice místo narození by — kdyby navíc umělo ještě psát — vyplňovalo Vítkovice, Železářny a strojírny Klementa Gottwalda.

Chůze chráněná patentem

Obrovský stroj se pohybuje pomocí velkoplošného kruhového prstence a čtyř

velkoplošných lyžin. To vše dohromady tvoří pět „chodidel“, na která hydraulika střídavě přenáší váhu velkorypadla. Krok vypadá v podstatě stejně, jako u živočichů: váha stroje spočívá buď na prstenci (jedna noha) a pak se pohybuje vpřed odlehčené lyžiny (chcete-li druhá noha), nebo naopak stroj stojí na lyžinách a přisouvá se prstenec. Jednoduché a účinné. Za hodinu tenhle šest a půl tisíce tun těžký obřím urazí 100 metrů. Pokud se tomu někdo chce zasmát, pak by si měl uvědomit, že je to v téhle váhové kategorii světový rekord. Rekord o to pozoruhodnější, že na rozdíl od závodníků si tenhle běžec musí zem pod sebou udusávat.

To aby i při této rekordní rychlosti mohl na nejistém podkladu kráčet bezpečně a spolehlivě. Výhoda kráčivých podvozků je zřejmě především na povrchových dolech, kde velkorypadla pracují na odkrývání nadložních vrstev. Terén je zde totiž

neustále vystaven všem vlivům a vrtochům počasí a i jeho složení se metr od metru mění: od měkkých jílu až po kamennitou nerovnou pláň. Uvážíme-li, že dosud obvyklé housenkové pásy terén nejen nedusaly, ale naopak rozrývaly a rozdíraly, pak je jasné, že „chodidla“ jsou jistě výhodnější. Na vlastní váhou udusané, zarovnané a zpevněné zemi pracují krácející stroje mnohem plynuleji, bez otřesů a s větší bezpečností.

Možná že teď namítnete, že docela obyčejné kolejnice, po jakých jezdí nejen vlaky, ale i spousta jeřábů, by docela stačily a pohyb by byl nejen méně obtížný, ale i plynulejší. Kolejnice však se na podkladech, jaké bývají v povrchových dolech, rovněž neosvědčily — díky v podstatě nepatrné styčné ploše kol s kolejnicí působí na ně obrovský tlak, jímž se deformuje i tvrdý kov. „Chodidla“ však mají menší specifický tlak než vychvalované housenkové pásy — například u tohoto velkorypadla mají takovou plochu, že se o zem opírají tlakem pouhého třicetkrát kilogramu na centimetr čtvereční. A to je prakticky stejný specifický tlak, jakým na zem působí noha průměrně urostlého člověka...

Výkony na hranici představ

Není divu, že si velkostroj z Vítkovic může dovolit výkony, které opravňují horníky z velkolomu Maxim Gorkij, kde byl prototyp před dvěma roky poprvé nasažen, k tvrzení, že je to továrna na odsun skryvky. Ostatně, jen s jeho pomocí je možno zajistit plnění vysokého plánu — v průběhu 6. pětiletky roční těžbu 18 milionů tun(!) uhlí.

Velkorypadlo K 10 000 dokáže za hodinu odklidit 10 000 krychlových metrů hlušiny. Jen pro ilustraci: koleso korečkového velkorypadla má průměr 15 metrů — jako třípatrový dům — a váží 190 tun.

Obrovský výkon ovšem přinesl i nutnost řešení dalšího problému: co s narýpanou hlušinou? Klasický odvoz nákladními auty nebo železnicí je neúnosný už u rypadel s mnohem nižšími výkony. A K 10 000 narýpe jen za den tolik, že na odvoz hlušiny by bylo zapotřebí 45 vlaků po padesáti velkoprostorových vagonů. Což si již tak přetížené železnice dovolit nemohou.

Přitom navíc narýpaná hlušina je naprosto neúrodná a je jí nutno ukládat do několik desítek metrů vysokých „pohoří“, aby nezabírala prostor zemědělské půdy. To provádějí tzv. zakladače, stroje pracující v podstatě opačným způsobem než rypadla. A protože k velkorypadlu K 10 000 by klasické zakladače nestačily, museli konstruktéři a dělníci ve Vítkovicích postavit i unikátní velkozakladač ZP 10 000. Těch „10 000“ v typovém označení opět udává hodinový výkon v krychlových metrech.

Způsob práce je jednoduchý: od velkorypadla vede k zakladači soustava pásových dopravníků se zeminou. Oba stroje tak vytvoří vlastně jeden naprosto plynule pracující mechanismus na rýpání, přemísťování a zakládání hlušiny.

Továrnu, která chodí, a která udělá tolik práce, že nad tím i odborníci kroutí v údivu hlavou: vždyť třeba celé Václavské náměstí v Praze (dlouhé skoro kilometr) by oba stroje zaplnily zeminou až po střechy těch nejvyšších domů za jediný týden práce...

připravil (mr)



POSLEDNÍ Z ŘADY MOSKVIČŮ

Automobily Moskvič jsou u nás oblíbeny především pro svou spolehlivost. Nyní se na našich silnicích objevil zatím poslední z řady Moskvičů, typ 2140.

Vnitřním vybavením by mohl soutěžit s kterýmkoli zahraničním vozem této objemové třídy, svými dynamickými vlastnostmi mnohé z nich dokonce předčí.

Motor Moskviče je řadový čtyřválec o zdvihovém objemu 1478 cm³. Výkon 75 k umožňuje řidiči sportovní jízdu s dobrými akceleračními vlastnostmi.

A protože ke sportovní a hlavně bezpečné jízdě je potřeba dobrých brzd, jsou tyto nové vozy vybaveny dvouokruhovými brzdami s posilovačem. Je to výsledek spolupráce s anglickou firmou Girling. Svými vlastnostmi je Moskvič jako stvořen pro náročné automobilové soutěže, v nichž je samotné dojetí do cíle mimořádným úspěchem. V zájmu ochrany životního prostředí bylo sníženo množství škodlivin ve výfukových plynech. Také vnější hlučnost byla snížena použitím třítlumičů výfuků. K bezpečnosti přispívá dvoustupňová světelná signalizace. Brzdová a směrová světla svítí ve dne intenzivněji, zatímco v noci je jejich jas — z důvodů neoslňování — poloviční. Nové nízko profilové pneumatiky zaručují větší stabilitu, zvláště při zhoršených provozních podmínkách. Aby mohl vůz lépe sloužit i rekreačním účelům, připravuje se výroba užitkové verze — Moskvič kombi.

-rv-

Foto A. BAHENSKÝ



Pojedeme na hory a opět, jako každoročně, vyvstane otázka — co na sebe. Pokud vám visí ve skříni teplé kalhoty, ze kterých jste už trochu povyrostly, nezoufejte, vše je zachráněno. Získáme dvě mouchy jednou ranou, uděláme-li si

KALHOTY S NÁPLETEM

Jsou módní a praktické zároveň. Kalhoty, které jsou nám krátké, ustříháme asi deset centimetrů pod koleno a volně nadhrneme. Náplet upleteme ze silnější vlny a zvolíme takovou barvu, která bude ladit s celkovým oblečením. Počet ok je dán silou vlny. Na zkoušku si upleteme 10 řad z 15 ok. Pamatujeme na to, že náplet by neměl být příliš těsný. Pleteme 2—3 oka hladce a 2—3 obrace do výšky 7—10 cm. Potom náplet přišijeme ke kalhotám. Kalhoty můžeme v případě potřeby rozšířit a prodloužit i nápletem v pase.



JAN HUS (1371 — 1415)

Kdybychom chtěli považovat „vědu“ pouze za jeden z druhů lidské činnosti, za vysoce náročnou a specializovanou práci, pohovořili bychom v těchto řádcích o Janu z Husince, řečeném Hus, nejspíše jako o prazakladateli české filologie, jenž ve svém spise De Orthografia (O pravopisu) už v roce 1406 reformoval český pravopis způsobem, z kterého vycházíme dodnes a pro zpestření bychom snad připomenuli jeho „nabodenička“ — naše dnešní háčky a čárky nad písmeny a také jeho neutuchající a zapálený zájem o čistotu češtiny. Zmínili bychom se o něm i jako o středověkém filozofovi a teologovi, jehož znalosti si získaly takový respekt, že byl ve svých třiceti letech zvolen děkanem jedné z fakult Univerzity Karlovy a o osm let později dokonce rektorem tohoto slavného evropského vysokého učení... a tak dále, až bychom možná dospěli k závěru, že Jan Hus byl ve své zcela nevědecké době jakýmsi předobrazem dnešního vědce.

Ani dnes bychom však neměli považovat „vědu“ pouze za vysoce specializovanou práci a alespoň čas od času bychom si měli připomenout také její univerzální poslání, které dnes platí stejně, jako platilo v dobách Jana Husa: od nepaměti je „věda“ také a především hledáním pravdy. V tomto smyslu je to snad nejkrásnější i nejtěžší lidský úděl, krásný proto, že se v něm neúplněji uskutečňuje svobodný lidský duch a těžký proto, že bývá v neustálém konfliktu se vším zpátečnictvím. A protože pravda není nikdy zbytečná — vždyť touha po ní je samou podstatou lidství — musí pro ni vědoucí lidé vždy znovu podstupovat boj, i když nejčastěji proti mocné přesile.

Takovou výzvu pravdě činí od věků mnoho lidí, avšak jen málokterý z nich se ukáže hoden této výzvy. Je přece snadné bojovat za pravdu potíráním těch, kdo naši pravdu nesdílejí, je však nesnadné hájit pravdu za cenu vlastních obětí. A právě proto se stal mistr Jan Hus velkou postavou našich národních dějin: obsahem i smyslem jeho života bylo hledání pravdy a boj za pravdu; pro ni uhořel 6. července 1415 na kostnické hranici, avšak ještě pár dnů před smrtí adresoval do Čech svůj odkaz „Pravdy každému přejte!“

Zbývá říci to nejdůležitější: musí jít vždy o pravdu, která slouží lidské spravedlnosti a lidskému pokroku. Pravda Jana Husa spočívala v poznání, že tehdejší církev se zcela zpronevěřila původním křesťanským ideálům a že tyje z nepředstavitelné bídě prostého lidu. Jeho boj za očistu církve byl však zároveň bojem proti nejvyšší středověké autoritě a zasahoval proto samotnou podstatu feudální společnosti. Husitské hnutí, které z Husova odkazu vzešlo, ještě nad feudálním panstvím nezvítězilo, bylo však počátkem jeho konce a předzvěstí nového věku. Následující staletí potvrdila, jak revoluční a pokroková byla Husova pravda. A právě proto můžeme z jeho odkazu čerpat i my. Právem je i na vlajce prezidenta Československé socialistické republiky připomínka tradice mistra Jana Husa: Pravda zvítězí!

1 Enyky Benyky

UMÍTE FOTOGRAFOVAT?

Malé šesté kolo televizního soutěžního seriálu Přípraveni? Začínáme! pro vás připravil fotoreportér Sedmičky Miroslav Martinovský.

Mirku, prozrad nám, jak jsi s fotografováním začínal?

Prvně jsem fotil v sedmi letech starým kodakem, který jsem našel doma. No a od té doby pořád až na grafické průmyslovce, to už jsem začal pracovat v Lidové demokracii jako fotoreportér. Tam jsem také dostal všechny základy a myslím si, že by každý fotoreportér měl začínat v deníku.

Teď už vlastně 10 let pracuješ jako fotoreportér Sedmičky...

A práce je to zajímavá. Reportáž pro děti musí být dynamická, stále se musí obměňovat. Je škoda, že si často děti v tomhle věku nevšimnou hezké estetické fotografie. To je věk, kdy se dívají raději na fotografii známého zpěváka, ale nevšimnou si přitom, zda je vyfotografován s nějakým vtipem.

Co bys doporučil těm, kteří s fotografováním začínají?

Začínat od jednoduššího ke složitějšímu. Zdá se to jednoduché, ale např. vyfotit bratříčka je umění. Lépe je začít na statických fotografiích a na nich se učit dívat. Pak teprve bych přešel k pohyblivým objektům. Důležité je, přečíst si nějakou knihu o fotografování, abychom měli alespoň základy.

A jaký bude úkol pro mladé televizní diváky a čtenáře Sedmičky?

Jsem přesvědčen, že chlapci a děvčata najdou na půdě, nebo ve staré skříni zapomenutý starý fotoaparát. Chtěl bych proto, aby se takovými starými přístroji pokusili udělat dobrou fotografii.

Své fotografie s udajem o fotoaparátu zasilejte k nám do rubriky Enyky Benyky. Nejlepší snímky uveřejníme a vylosování vyherci obdrží trička s emblémy časopisu a televizní soutěže — panáčkem Enyky a panenkou Benyky (vst)

V sobotu 15. ledna v 9.15 hod. budou ve druhém soutěžním utkání zápolit družstva ze Sazavského kraje — tentokrát PS Julia Fučíka z Jablonce n. Nisou a PS Olega Koševého z Roudnice n. Labem. Na housle hraje náš přední virtuózní Čeněk Pavlík.

ENYKY BENYKY (ODPOVĚĎ Z ČÍSLO 15)

1. Jaké druhy pouští na naší zemi existují? Pouští subtropické — horké s rozsáhlými písčnými a kamenitými plánkami; polární — studená — ledová a kamenitá pustiny; velehorské — oblasti nad vánoční čarou; pouště severoamerické.

2. Jaké jsou společné znaky pouští? Oblasti téměř bez života; oblasti s velkými teplotními rozdíly (i přes 70° C); oblasti s nepatrnou vlhkostí vzduchu, prakticky bez vody na zemském povrchu; oblasti bičované větrnými bouřkami.

Trička posíláme: Lenka Beranová z Poličky, Šarounová Lidé ze Semil; Miklovičová Zuzana z Prahy 3.

2 Dnes je u telefonu

HELENA KRATOCHVÍLOVÁ

Skončila studium na pražské konzervatoři a stala se členkou souboru Městských divadel pražských. Na jevišti Divadla ABC tančí i zpívá a v Divadle Rokoka



hraje hlavní postavu Mgdy v Koenigs-markově hře Ostrovy Zdanlivé.

Zpíváte, tančíte, hrajete velkou roli — jaký obor jste vlastně vystudovala?

„Ve dvanácti letech jsem začala baletní přípravkou, po třech letech jsem přešla na dramatické oddělení. Ten balet se mi neztratil, protože to byl ročník, ve kterém naši výchovu zaměřovali k muzikálům. Proto jsem se také učila zpívat.“

Jaké předměty jste měli?

„Některými předměty se studium na konzervatoři blíží běžné škole — měli jsme třeba češtinu, ruštinu, chyběla matematika, chemie, fyzika, přibýly dějiny hudby, divadla a herectví, tanec a zpěv.“

Kam odcházeli vaši spolužáci?

„Bylo nás šest dívek a jeden chlapec a všichni mají angažmá v divadle. Některé ročníky jsou větší — třeba i dvacet studentů, když k tomu připočtete mladé herce a herečky z divadelní fakulty AMU, mohu říct, že jsme měli štěstí.“

Hrála jste už také v televizi nebo ve filmu?

„Menší role. V televizi ve hře Čtyři zlaté prýmeky a nedávno větší roli v jedné z videí filmu „Štafeta“.“

A v divadle?

„V Divadle Jiřího Wolke Věru v Rozovově hře Hledání radosti a jako Mamselle Nitouche jsem hostovala v Hradci Králové. Tančila jsem ve West Side Story a v muzikálu v Divadle ABC. Ráda bych hrála i v některých jiných muzikálech, ale především se těším na činoherní role.“

ak

3 Jsi vtipná hlava?

POZOR — soutěž pro všechny, kdo mají smysl pro legraci, právě začala!

Od tohoto čísla najdete občas na stránkách Sedmičky jeden fotografický vtip — anekdotu ze života zvířat, tak jak ji zachytil objektiv reportéra. Úkol je jednoduchý: napsat nám do redakce krátký, vstřížný text k uveřejněnímu snímku. Autorům nejvtipnějších nápadů pošleme samolepku Sedmičky.

První snímek je tu, a je jen na vás, co k němu vymyslíte. Na korespondenční listy s odpověďmi čekáme do 21. ledna.



4 Poradna poškoláckých problémů

„Mohou se ve škole používat minikalkulačky? Máme s tím totiž problémy.“

Moji mili, neuvádíte, zda jsou to problémy se zacházením s tímto kouzelným přístrojem poslední čtvrtiny dvacátého století, či konflikty a nepříjemnosti s vyučujícími plynoucí z toho, že tyto pohledné světlé krabičky s knoflíky používáte velmi dobře. Nicméně předpokládáme, že jde právě o „to druhé“, takže: Pokud zachováte předepsaný postup, který vyžaduje váš učitel a také jej patřičně písemně vyjádříte (ten postup), tak není žádných „úředních námitek“ proti používání počítačových mašinek. Jestliže ovšem s nimi neděláte ve třídě nežádoucí rozruch, který hraničí s dobrou kázní a odvádí pozornost ostatních spolužáků od daného úkolu.

Podstatné je totiž jedno — minikalkulačka za vás nikdy nebude myslet. Usnadní vám jenom tak zvané numerické počítání (násobení, dělení, mocniny, pochopitelně sčítání a odčítání apod.), ale rovnici za vás nesestaví, společného jmenovatele nenajde, ani vám nesdělí druhou větu Euklidovu. Můžeme téměř říci, že tento strojek je vlastně moderní pomůcka místo logaritmického pravítka a nejrůznějších matematických tabulek, které se na vyšších stupních škol občas běžně používají. Tam, kde jde o nácvik základních „počtů“ (v počátečních ročnících školní docházky), tam minikalkulačka není nic platná i proto, že musíte učinit příslušný zápis (násobení, dělení apod.) do sešitu. Ostatně lze důvodně pochybovat, že by se někdo nechtěl naučit jednu z nezákladnějších dovedností každého gramotného člověka a místo toho nosil celý život v kapse počítač. A pak — přes veškerou moderní techniku, tvor zvaný „homo sapiens“ se přece jen spoléhá hlavně na sebe, je-li „sapiens“!

5 Velké rekordy — slavná vítězství — 13

TŘETÍ VZADU

„Do dnešního dne jsem nehovořil o medaili. Teď bude těžké ji získat.“ Trenér našich sdruženářů Štefan Olekšák svěsil hlavu. Jeden z funkcionářů prohodil něco o zklamání, které nám uchystali lyžařští sdruženáři. „My to ještě vyhraje!“ prohodil vic ze vzteku Ladislav Rygl a šel spát. A myslil při tom na to, jak je tohle prohlášení nespravedlivé. Na do-

mácím sněhu ve Vysokých Tatrách chtěla jejich čtveřice odvést maximum, jejich forma měla kulminovat právě tady na mistrovství světa 1970.

Jenomže sportovní osud si někdy zahrává s lidmi moc nespravedlivě. K největším favoritům patřil Tomáš Kučera — do prvního skoku na „sedmdesátimetrovém“ můstku, do okamžiku, kdy se po dlouhém letu ponořil do husté mlhy na konci dopadové plochy. Byl to dlouhý skok, ale sněh splýval s „bílým mlékem“. Jeden z nejvážnějších kandidátů na prvenství skončil v hrozném pádu s lehkým otřesem mozku. Za takových podmínek ho rozhodčí vůbec neměli pouštět ke skoku, spravedlivě mu byl přiznán i skok nový, ale otřesený Tomáš už se nevzpohyboval k výkonu, jakého byl za normálních okolností schopen.



Kdo by si na nás ještě vsadil, zvláště když bratřova nehoda poznamenala i Antonína Kučeru? Ladislav Rygl byl po skoku z našich nejlepších — devátý. Do tohoto dne byl třetím vzadu za oběma bratry, kteří ho porazili i na mistrovství republiky Třetí v Reit im Winkelu, pátý v Le Brassus — to byly jeho nejlepší výsledky sezóny. Teď však vyběhl na patnáctikilometrovou trať, jako by chtěl ještě bojovat o medaili. „To nemůže vydržet,“ předpovídali odborníci, když oznámili nejrychlejší mezičas právě Ryglovi na 5. kilometru. Jenomže stejné hlášení přišlo z desítky. A do cíle dobíhal vytáhlý triadvacetiletý rodák z Kořenova s ještě větší vervou, než odstartoval. To už i diváci pochopili, že se děje něco velikého. Největší konkurenti běželi za ním. Vypadalo to na medaili, pak... ne, teď už by tu musel být Miettinen, nikdo nevěří svým propočtům. Pak se ozval místní rozhlas: „Ladislav Rygl je mistrem světa ve sdruženém závodě!“

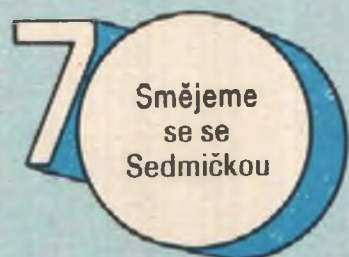
(vid)

6 Hvězdy kresleného smíchu

JAROSLAV DODAL

Jaroslav Dodal je rodák z pražské Libně a původním povoláním vyučený rytec. Snad proto má rád staré obrazy a rytiny a snad také proto je kresba jeho vtipů jednoduchá a výrazná, téměř jako rytá do kovové destičky. První kresbu mu otiskla Večerní Praha v sedmdesátém roce, kdy bylo začínajícímu karikaturistovi už sedmatřicet let. Dnes už znají jeho obrázky čtenáři několika ústředních deníků a nejlépe pochopitelně obě jeho děti: Petr a Martinka.

(I)



Smějeme
se se
Sedmičkou

● Péta se ptá tatínka:
„Má citrón zobáček?“

„Ne, Péto.“

„A má citrón peříčka?“

„Nemá, Péto!“

„Hm, tak jsem asi vymáčkl do čaje kanárka.“

Dana Hořavá

● V horském rekreačním středisku se baví dva páni.

Jeden z nich povídá: „Je zde krásně!“

Druhý mu odpoví: „Velmi. Představte si, když mě sem přivezli, nedovedl jsem říci ani slovo, ani chodit jsem nemohl, neměl jsem žádnou sílu.“

„To je neuvěřitelné! A jak jste tu dlouho?“

„Já jsem se tady narodil.“

Věra Houdová

● Povídá holoubek holubičce: „Na chvíli si vylétnul!“ Když se po čtrnácti dnech vrátil do hnízda, najde holubičku v slzách a povídá: „No a co? Bylo krásně, tak jsem šel pěšky.“

● Přijde pán k lékaři a povídá: „Pane doktore předepsal jste moji ženě denně tři kolečka mrkve, ale ona je nemůže sníst! Jakmile přivezu ze zahrady to třetí kolečko, tak už mrkev nemůže ani vidět!“

Jana Benešová

„Byl jsi někdy v nebezpečí života?“ ptá se Milan Jirky.

„Jednou v dětství. To jsem zaměnil dědovi jeho pivo za svůj rybí tuk...“

Uplakáný polykač mečů vyčítá po představení své manželce: „Holka, kdy už přestaneš svým mečem krájet cibuli?“

Michaela Tomková, Praha 6

„Bude pršet,“ věštila babička, „bolí mě kolena.“

Vnučka zaprosila:

„Tak si je namaž a zavaž, ať neprší...“

K. Lístek, Újezd

Odměnu za vtip v rámečku posíláme Daně Dužičkové ze Šemnice:

Rozhněvaná zaječí maminka povídá synkovi:

„Jestli budeš pořád zlobit, vezme si tě Kara—Trutnov.“



Na druhém místě se
v naší soutěži
umístila podle vašich
hlasů písnička

ON

Hudba: Petr Janda;
text: Zdeněk
Borovec; zpívá Petr
Janda
© Supraphon



Křížovka o spoření

VODOROVNÉ: A. Chem. zn. stroncia, černý pták, zákop, spojka, tropický savec. — B. Značka rakovnických aut, značka libereckých aut, živočich - stavitel, část úst, souhlas (hovor.). — C. 1. část tajenky. — D. Kout, mycí prostředek, tu - recký důstojník, otázka 1. pádu. — E. Postava Jarryho hry, mužské jméno, výrazný představi - tel, hon. — F. 2. část tajenky. — G. Vodní živo - čich, rolníkovo pracoviště, arabský přístav. — H. Značka aut okresu Praha - východ, zničená loď, jméno psa, pozornost. — I. Zámezi, vojenská jednotka, smlouva, souhlas. — J. Evropan, 3. část tajenky, české město.

SVISLE: 1. Ženčův nástroj, jízdní prúček. — 2. Pohodný, červené hlínky, pražská univerzita. — 3. Holandská letecká společnost, ohrazený les. — 4. Předpona, drůbež, sonda. — 5. Zahrada, ševcovské lepidlo, ozdoba na šatech. — 6. Na - vleci boty, představení kláštera. — 7. Had, polk - nutí, akční výbor. — 8. Otočení, Eliška domácky, předložka. — 9. Rouby, upravovat vlasy. — 10. Latinský „umění“, sovětská tisková agentura, oračova potřeba. — 11. Pohyb vzduchem, du - chovenstvo, a sice. — 12. Značka vysavačů, tipo - vání, snad. — 13. Velikán, nealkoholický nápoj, zápor. — 14. Šachová remiza, časový úsek.

Nápověda: D. Ata, E. Ubu, 2. Rudky, 10. Ars, 11. Kier.

Tajenka křížovky z č. 14: Příkaz šesté pátiletky — lépe hospodařit. Samolepky Sedmičky posíláme Sárce Vašítkové z Dobrušky, Michaela Kapitá - nové z Roztok u Prahy a M. Frantové z Osove Bityšky

Spojka

12 let — JITKA ŠIMKOVIČOVÁ, Rudé armády 957, 765 00 Otrokovice, okr. Gottwaldov (známky, pohlednice, fotografie herců, zpěváků, hudba); JOLANA JILKOVÁ, Františkov 382, 338 08 Zbírhor, okr. Rokycany (obrázky F. 1, lehká atletika, lyžo - vání, automobilový sport, klavír, literatura); HELENA ŠTE - PANKOVÁ, Purkyňova 600, 547 00 Náchod 1 (samolepky, stol - ni tenis); EVA SRBOVÁ, Havlíčkova 1016, 630 02 Pardubice (vysílací vzory, pohlednice, ruční práce, kreslí, hraje na kytá - ru, moderní hudba).

13 let — HANA HAVLÍKOVÁ, Obránců míru 539, 295 01 Mní - chove Hradištlé (pohlednice, moderní hudba); IRENA KAVÁ - KOVÁ, ul. Budovatelů 1134, 272 04 Kladno 4 (písníčky, pohled - nice, kytara); HANA JELÍNKOVÁ, Vinohradská 973, 436 01 Lit - vinov 1, okr. Most (pohlednice, známky, fotografie zpěváků, moderní hudba); PAVLINA ADAMCOVÁ, U pekárny 1045, 580 01 Havlíčkův Brod (pohlednice, fotografie herců, zpěváků, literatura); MARIE DYORÁKOVÁ, Hartmanice č. 59, 373 85 p. Dolní Bukovsko, okr. Česká Budějovice (fotografie herců, zpě - váků, kytara, klavír, kreslí, sportuje); VERA KOCVELDOVÁ, 756 01 Valašská Bystřice č. 381, okr. Vsetín (příroda, zvířata); VERA KRAJČOVÁ, 675 55 Hrotovice 2 A, okr. Třebíč (fotogra - fie zpěváků, pohlednice, čte, moderní hudba); MONIKA KLOUČKOVÁ, Josefská 72, 534 01 Holice v Čechách, okr. Par - dubice (známky, pohlednice, kreslí, čte, moderní hudba).

14 let — DAGMAR NEJEDLIKOVÁ, 561 87 Litice n. Orli, 56, okres Ústí n. Orli (sport, tanec, příroda, hudba); ALENA SY - KOROVIČOVÁ, 569 63 Lubná 196, okr. Svitavy (texty trampských písní, němčina, tanec, sport, fotbal, moderní hudba); JITKA TROUSILOVÁ, Smetanova 477, 273 06 Libušín, okr. Kladno (pohlednice, literatura, akordeon, moderní hudba); EVA TO - MISOVÁ, Frydecká 407, 719 00 Ostrava - Kunčice (plakáty sku - pin, literatura, gymnastika, plavání, moderní hudba).

15 let — JANA KÚHNÁ, 517 42 Doudleby n. Orli, 28 a, okr. Rychnov n. K., Kněžnou (sport, tanec, příroda, hudba); ANNA RIHOVÁ, Na Podlání 1414, 432 01 Kadaň, okr. Chomutov (lubrousky, pohlednice měst, obilsky, známky); VERA KOZLÍ - KOVÁ, Skalka 50, 696 48 Jeřův, okr. Mladá Boleslav (fotografie bea - tovyh skupin, dobrodružná literatura, ruční práce); HANA ŠATKOVÁ, Ranašovice 12, 747 70 Opava 9 (pohlednice, texty písníček, fotografie zpěváků, moderní hudba, umění); EVA SLANINOVÁ, Jednotných odborů 7, 360 01 Karlovy Vary (fo - tografie herců, zpěváků, tanec, moderní hudba, literatura, pří - roda); HANA ZATLOUKALOVÁ, Lhota pod Košerem 40, 783 43 Drahanovice, okr. Olomouc (obaly od čokolád, texty písníček, plavání); ALENA FALTEJSKOVÁ, 583 01 Lanškroun, okr. Ústí n. Orli (fotografie herců, zpěváků, čte, moderní hud - ba); MARCELA NACHTIGALLOVÁ, Rudé armády 937, 438 01 Zatec, okr. Louny (fotografie herců, zpěváků, beatovyh sku - pin, texty písníček, sport, moderní hudba); ZDENA HRARCO - VÁ, Veselská 637, 696 11 Bzenec (citáty, klavír, housle, němči - na, zpěv, literatura); VERA ŠEBELIKOVÁ, 196 00 Praha 9 - Ča - kovice, Vojáčkova 746 (kytara, tanec, moderní hudba); BLAN - KA KOUCKÁ, Mírová 92, 417 03 Dubí 3, okr. Teplice (fotogra - fie Patra Němce, džezgymnastika, moderní hudba).

SEDMIČKA PIONÝRŮ

ČTENÍ PRO CHLAPCE A DĚVČATA
NA 7 DNI

Týdeník pro chlapce a děvčata — Vydá - vá česká ústřední rada Pionýrské orga - nizace SSM v Mladé frontě — Ročník X — Redakce 116 16 Praha 1, Staroměst - ské náměstí 17 — tel. 22 02 83

Šéfredaktor Jan Ryska —

Zástupce šéfredaktora

Radek Kubinek —

Sekretář redakce Josef Týč

Graficky upravuje Václav Rytina —

Fotoreportér Miroslav Martinovský

Tiskne Svoboda, grafické závody, n. p.

závod 5 - Malešice — Rozšiřuje PNS —

Informace o předplatném podává

a objednávký přijímá každá pošta i do -

ručovatel — Objednávky do zahraničí

vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku,

oddělení vývoz tisku, Jindřišská 14, Pra -

ha 1 — Předplatné na čtvrt roku 13 Kčs,

na půl roku 26 Kčs, celoroční 52 Kčs —

Nevyžádané rukopisy, fotografie

a kresby se nevracejí — Cena 1 Kčs —

Toto číslo vyšlo v Praze 14. ledna 1977

© Mladá fronta 1977





ASTERIX

(28)

